

«7/24.tm»:
«Türkmenistan
Sport» halkara
žurnalynyň
elektron
goşundysy

№ 36 (223)
02.09.2024

ESASLANDYRYJYSY — TÜRKMENISTANYŇ BEDENTERBIÝE
WE SPORT BARADAKY DÖWLET KOMITETI

**TÜRKMEN DÖWLET BEDENTERBIÝE WE
SPORT INSTITUTYNYŇ TALYPLARY IRI SPORT
ÝARYŞLARYNDA ÜSTÜNLIKLI ÇYKYŞ EDÝÄRLER**

GAHRYMAN ARKADAGYMYZ

ARKADAG ŞÄHERINE IŞ SAPARYNY AMALA AŞYRDY

◆ 2024-nji ýulyň 27-nji awgustynda türkmen halkynyň Milli Lideri Arkadag şäherine iş saparyny amala aşyrdy. Gahryman Arkadagymyz bu ýerde Gurbanguly Berdimuhamedow adyndaky Howandarlyga mätäç çagalara hemaýat bermek boýunça haýyr-sahawat gaznasynyň alyp barýan işi, şäheri mundan beýläk-de ösdürmegiň meseleleri, ösüp gelýän ýaş nesliň saglygyny dikeltmek bilen baglanyşykly ýerine ýetirilýän işler bilen gyzyklandy.

Ir säher bilen Milli Liderimiz Köpetdägiň etegindäki ajaýyp künjekde bina edilen täze şähre geldi. Gahryman Arkadagymyz haýyr-sahawat gaznasynyň Arkadag şäherindäki ştab-kwartirasynda bolup, bu ýerde Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Diwanynyň iş dolandyryjysy, Gurbanguly Berdimuhamedow adyndaky Howandarlyga mätäç çagalara hemaýat bermek boýunça haýyr-sahawat gaznasynyň wise-prezidenti R.Bazarowyň, Türkmenistanyň Prezidentiniň ýanyndaky Arkadag şäheriniň gurluşygy boýunça döwlet komitetiniň başlygy D.Orazowyň, şäheriň häkimi G.Mämmedowanyň, Gurbanguly Berdimuhamedow adyndaky çagalalar sagaldyş-dikeldiş merkeziniň direktory M.Öküzowanyň gatnaşmagynda iş maslahatyny geçirdi. Onda şu ýulyň dowamynda degişli düzümler boýunça alnyp barylýan işler hem-de öňde goýlan wezipeleri üstünlikli ýerine ýetirmek babatda işlenip taýýarlanan maksatnamalar barada habar berildi.

Ilki bilen, Howandarlyga mätäç çagalara hemaýat bermek boýunça haýyr-sahawat gaznasynyň alyp barýan meýilnamalaýyn işleri barada aýdylýp, şunda gaznanyň işini mundan beýläk-de kämilleşdirmegiň we ony yzygiderli ösdürmegiň meselelerine aýratyn ähmiýet berildi.

Soňra Türkmenistanyň Prezidentiniň ýanyndaky Arkadag şäheriniň gurluşygy boýunça döwlet komitetiniň başly-

gy D.Orazow häzirkî döwürde sebitde ilkinji «akylly» şäher hökmünde ykrar edilen täze şäheriň gurluşygynyň ikinji tapgyrynda alnyp barylýan işler barada hasabat berdi. Bellenilişi ýaly, bu ýerde durmuş maksatly binalar bilen bir hatarda, önümçilik toplumlarynyň gurluşyklaryna hem badalga berildi. Munuň özi Arkadag şäheriniň hemmetaraplaýyn sazlaşykly ösüş ýoluna düşendiginiň nobatdaky beýanydyr. Şeýle-de Koreýa Respublikasynyň Seul şäherinde geçiriljek «akylly» şäherleriň «World Smart City Expo» Bütindünýä sergisine gatnaşmak üçin türkmen wekiliýetiniň öňde boljak sapary barada habar berildi. Onda «akylly» tehnologiýalara esalanýan Arkadag şäheriniň mümkinçilikleri görkeziler.

Lukman Arkadagymyz täze şäherde iň ýokary hilli enjamlar bilen enjamlaşdyrylan Gurbanguly Berdimuhamedow adyndaky çagalalar sagaldyş-dikeldiş merkeziniň işe başlamagynyň ýurdu-myзда hemaýata mätäç çagalara kömek etmek boýunça giň gerimli işleri epesli giňeltmäge mümkinçilik berendigini belledi we bu babatda alnyp barylýan işler barada hasabat bermek üçin merkeziň direktory M.Öküzowa söz berdi.

Çagalalar sagaldyş-dikeldiş merkezi tarapyndan degişli döwürde alnyp barlan işler bilen baglanyşykly meseleler baradaky hasabatnyň çäklerinde bu ýerde näsag çagalalaryň 20-ä golaý görnüşli bejergi alandyklary aýdyldy. Munuň özi Gahryman Arkadagymyzyň başyny başlan, hormatly Prezidentimiziň baştutanlygynynda üstünlikli durmuşa geçirilýän syýasatda sagdyn durmuş ýörelgeleriniň berkidilmegine aýratyn ähmiýet bermeginiň aýdyň netijesidir.

«Saglyk» Döwlet maksatnamasyna laýyklykda, ýurdu-myzyň ähli sebitlerinde häzirkî zaman saglygy goraýyş edaralary, kliniki we ylmy-kliniki merkezler bina edildi. Olarda alnyp barylýan bejergi işleri döwrüň talaplaryna doly laýyk gelýär. Şunda Arkadag şäheriniň Gurbanguly Berdimuhamedow adyndaky çagalalar sagaldyş-dikeldiş merkeziniň işini degişli derejede guramagyň zerurdygyny belläp, Milli Liderimiz bu babatda birnäçe görkezmeleri berdi.

Gahryman Arkadagymyz ýurdu-myзда aslyly işleri dabaralandyrmak bilen bagly wezipeleri üstünlikli durmuşa geçirmekde hemmelere rowaçlyklary arzuw etdi.

www.tdh.gov.tm

SOWGAT

◆ Arkadag şäherinde 27-nji awgustda geçirilen iş maslahatynyň barşynda Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow Türkmenistanyň Prezidenti Serdar Berdimuhamedowyň ýakyndan goldaw bermeginde Täjigistan Respublikasynyň Hatlon welaýatynda umumybilim berýän orta mekdebiň açylyş dabarasynyň geçirilmeginiň türkmen halkynyň ynsanperwer ýörelgeleriniň, dostlukly gatnaşyklaryň ösdürilýändiginiň beýany boljakdygyny nygtapdy.

Türkmenistanda giňden bellenen Bilimler we talyp ýaşlar gününiň şanyna täze bilim edaralarynyň açylmagy aslyly däbe öwrüldi. Şol gün — 2024-2025-nji täze okuw ýyly hem ýurdu-myзда we dostlukly döwletde möhüm binagärlik desgalarynyň dabaraly açylmagy bilen badalga aldy. Täjigistan Respublikasynyň Hatlon welaýatynyň Dusti etrabyňyň Ergeş Sultnow daýhan birleşiginde gurlan 540 orunlyk Magtymguly adyndaky umumybilim berýän orta mekdep ulanmaga berilýän desgalaryň hatarynda aýratyn orun eýeledi. Onuň açylyş dabarasyna sanly ulgam arkaly iki döwletiň Prezidentleri Serdar Berdimuhamedow we Emomali Rahmon gatnaşdylar.

Türkmenistanyň Prezidentiniň 2022-nji ýulyň 9-njy dekabryndaky degişli Karary esasynda Täjigistanyň Hatlon welaýatynyň Dusti etrabyňyň çäginde gurlan 540 orunlyk Magtymguly adyndaky umumybilim berýän orta mekdebiň açylyş dabarasyna mynasybetli, bu ýerde 1-nji synpa okuwa barjak körpelere Gurbanguly Berdimuhamedow adyndaky Howandarlyga mätäç çagalara hemaýat bermek boýunça haýyr-sahawat gaznasynyň hasabyna, Türkmenistanyň Prezidentiniň hem-de Gahryman Arkadagymyzyň adyndan sowgat hökmünde gowşurmak üçin «Bilimli» haryt nyşanly milli noutbuk kompýuterleriň 100-si Türkmenistanyň Senagat we gurluşyk önümçiligi ministrliginiň bilelikdäki «Aýdyň gijeler» hojalyk jemgyýeti tarapyndan öndürilip, üpjünçilik işleri üstünlikli amala aşyryldy.

www.turkmenportal.com

ABADAN DURMUŞYŇ KEPILI

◆ Berkarar döwletiň täze eýýamyňyň Galkynyşy döwründe gazanylýan ösüşleriň ählisi halkymyzyň abadan hem bolelin, parahat durmuşda ýaşamagyna gönükdirilendir. Täze taryhy döwrümiz agzybiri türkmen halkyna buýsançly wakalary, beýik özgertmeleri bagyşlaýar. «Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy» ýylynyň 24-nji sentýabrynda paýtagtymyzdaky Maslahat köşgünde geçiriljek Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň mejlisi hem ýylymyzy bezejek, kalplara buýsanç duýgusyny paýlajak möhüm wakalaryň birine öwürüler. Häzirki wagtda Halk Maslahatynyň mejlisini ýokary derejede geçirmäge guramaçylykly taýýarlyk görülýär. Dürli kärdäki raýatlaryň, jemgyýetçilik wekilleriniň gatnaşmagynda geçiriljek Halk Maslahatynyň mejlisinde il-günüň bähbitlerine gönükdirilen, durnukly ösüşiň ähli ugurlaryny öz içine alýan, milletiň ykbalyna oňyn täsir edýän çözümleriň kabul edilmegi ösüşlerimizi dowamata atarýar. Arkadagly Gahryman Serdarymyz «Yaşlar — Watanyň daýanjy» atly ajaýyp kitabynda şeýle belleýär: «Türkmenistanyň Halk Maslahatynda garalýan meseleler ýurdumyzyň sazlaşykly ösüşi bilen bir hatarda, halkymyzyň, ylaýta-da, ýaş nesilleriň abadan durmuşynyň ýokary derejesini öz içine alýar. Bu bolsa Gahryman Arkadagymyzyň «Döwlet adam üçindir!» diýen ynsanperwer şygaryny täze taryhy döwrümizde baş ýörelge edinip, «Watan diňe halky bilen Watandyr! Döwlet diňe halky bilen döwletdir!» diýen şygarymyz esasynda alyp barýan döwlet syýasatymyzyň rowaçlyklara beslenýändigini görkezýär».

Halk häkimiýetiniň ýokary wekilçilikli edarasy hökmünde konstitusion hukuga eýe bolan Türkmenistanyň Halk Maslahaty Garaşsyzlyk eýýamynda döwletligi halkyň isleglerine laýyklykda has-da pugtalandyrmagyň, döwlet we jemgyýetçilik durmuşyny yzygiderli ösdürmegiň esasy ulgamlarynyň biri boldy. Geçen döwürde döwlet, jemgyýetçilik durmuşyny milli garaýyşlara, döwrebap ösüş ýagdaýlaryna, jemgyýetiň mümkinçiliklerine, döwrüň ýüze çykarýan şertlerine görä kämilleşdirmekde uly tejribe toplandy. Geljege tarap çalt hereket etmegiň ilertediji güýji halkyň döwre we döwletiň, jemgyýetiň ösüş maksatlaryna çuňňur göz ýetirmegi, ol maksatlary

öz durmuşynyň ýagdaýlary bilen pugta baglanyşykly kabul etmegi, öňde goýlan wezipeleriň ýerine ýetirilmegine jogapkärçilikli garamagy ýaly möhüm şertler bilen baglanyşyklydyr.

Döwletli işler hemişe adamlaryň kalbyny ýagtyldýar, geljegine röwşenlik çauýar. Türkmen jemgyýetiniň agzybirligini, jebisligini berkidip, milli demokratiýany ösdürmekde gazanylýan üstünlikler, taryhy ösüşler bolsa Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Baýlygy Gahryman Arkadagymyzyň döredijilikli başlangyçlary, beýik işleri bilen berk baglanyşyklydyr. Bütün dünýäde belent mertebä, uly at-abraýa eýe bolan Milli Liderimiziň parasatly taglymatynda halkymyz baradaky aladalaryň ruhy güýji jemlenýär. Şunda Gahryman Arkadagymyzyň: «Biziň ählimiziň iň esasy maksadymyz jandan ezip görýän Watanymyz beýik geljege tarap ynamly öňe alyp barmakdan ybaratdyr» diýen sözleri her birimizi täze üstünliklere ruhlandyryar.

Halk Maslahaty ýaşullar bilen ýaş nesilleriň arasyndaky baglanyşygy has aýdyň ýüze çykarýar, ol türkmen halkynyň milli garaýyşlary esasynda döwrebap şertlerde, täzeçe çemeleşmeler arkaly has-da ösdürilýär. Döwlet derejesinde halkyň ynamdar wekillerine, esasan-da, ýaşullara tutuş jemgyýetiň öňünde durýan wezipeler barada sala salynmagy, olaryň pikirleriniň, teklipleriniň diňlenilmegi halkyň aňyna düýpli täsir edýär. Halkyň agzybirligi jemgyýeti dolandyrmagyň halkara ähmiýetli guraly hasaplanylýar. Gahryman Arkadagymyz «Türkmeniň döwletlik ýörelgesi» atly kitabynda şeýle diýýär: «Agzybirlik — adalatlylygyň we döwletligiň sütüni. Il-ulus agzybiri bolanda döwlet kuwwatly, ýurt asudadyr. Agzybirlik bagtyň gönezligidir. Agzybirlik döwletli bolmagyň ilkinji hem birjik-de ünsden düşürilmesiz kadasydyr. Agzybirlik Watan galasydyr». Garaşsyzlygymyzyň şanly 33 ýyllyk toýunyň oňýanynda — «Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy» ýylynyň 24-nji sentýabrynda paýtagtymyz Aşgabat şäherinde geçirilmegi meýilleşdirilýän syýasy-jemgyýetçilik çäresi bolan Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň nobatdaky mejlisi hem aýratyn mana eýe bolar.

Aýjan KADYROWA,
Türkmenistanyň Döwlet çeperçilik
akademiýasynyň Sungaty öwreniş
kafedrasynyň müdiri.

DÖWLETLI MASLAHATYŇ BOSAGASYNDA

◆ **TMÝG-niň Daşoguz şäher Geňeşi** Türkmenistanyň Halk maslahatyna görülgän taýýarlyk hem-de Türkmenistanyň Halk maslahatynyň taryhy ähmiýetini ýaşlaryň arasynda wagyz etmek, ýaşlaryň döwlet derejesinde geçirilýän syýasy-jemgyýetçilik işlerine işjeň gatnaşmalaryny gazanmak maksady bilen Daşoguz welaýatynyň Taryhy we ölkäni öwreniş muzeýinde «Döwletli maslahatyň bosagasynda» atly şygara astynda «Tegelek stolun» başynda söhbetdeşlik geçirdi. Söhbetdeşlikde çykyş edenler il-ýurt bähbitli meseleleri halk hem ýaşullar bilen geňeşip çözmek türkmen halkynyň asyrlarboýy dowam edip gelýän häsiýetli aýratynlygydygyny, bu günki gün halkymyzyň bu ajaýyp syýasy we durmuş tejribesi giňden ulanylýandygyny, munuň şeýledigi jemgyýetçilik gurluşynyň iň gadymy düzümleriniň biri bolan Halk Maslahatynyň mysalynda aýdyň görüňändigini, bu Maslahatyň halkymyzyň bagtyýar durmuşynyň üpjün edilmegine gönükdirilýän döwletli tutumlaryň ýokary guramaçylyk derejesinde geçirilmegine toplumlaýyn esasynda çemeleşilýändigini nobatdaky beýanyna öwrülýändigini belläp geçdiler.

Duşuşyga gatnaşanlar il-halkyň ýagty geljegi üçin beýik işleri durmuşa geçirýän Gahryman Arkadagymyza we hormatly Prezidentimize alkyş aýtdylar.

Şirin HAÝTJANOWA,
TMÝG-niň Daşoguz şäher
Geňeşiniň guramaçylyk
bölüminiň esasy hünärmeni.

GAHRYMAN ARKADAGYMYZYŇ «ENÄ TAGZYM — MUKADDESLIGE TAGZYM» KITABY PARS DILINE TERJIME EDILDI

2024-nji ýylyň 28-nji awgustynda Eýran Yslam Respublikasy-na iş saparynyň çäklerinde Gahryman Arkadagymyz Tähranda «Saadabad» toplumynyň «Jumhuri» köşgünde Prezident Masud Pezeşkian bilen gepleşikleri geçirdi. Çäkli düzümde geçirilen duşuşykda türkmen halkynyň Milli Lideri Prezident Masud Pezeşkiana Türkmenistanyň Prezidentiniň salamyny hem-de iň gowy arzuwlaryny ýetirip, özüne amatly bolan wagtda Türkmenistana resmi sapar bilen gelmek baradaky çakylyk hatyny gowşurdy.

Duşuşygyň dowamynda Masud Pezeşkian Gurbanguly Berdimuhamedowa pars diline terjime edilen «Enä tagzym — mukaddeslige tagzym» atly kitaby sowgat berdi. Gurbanguly Berdimuhamedowyň bu eserinde Ogulabat ejäniň durmuş ýoly we türkmenleriň özboluşlylygynda öz beýany tapan, Watana wepaly, mynasyp ýaşlary terbiýeläp ýetişdirmäge ýardam edýän gymmatlyklar barada gürrüň berilýär. Türkmen halkynyň Milli Lideri pars diline terjime edilen eseriň doganlyk ýurduň giň okyjylar köpçüligi üçin gyzykly we peýdaly boljakdygyna ynam bildirdi.

HALYPA-ŞÄGIRTLIK MEKDEBI

◆ Halkymyzyň dünýä üzünde uly meşhurlyga ege bolan milli gymmatlyklary sanalanda türkmen milli göreşiniň hem bu sanawda mynasyp orny bar. Asyrlardan-asyrlara geçip gelýän halypa-şägirtlik ýolunyň üznüksiz dowam etdirilip, şu günki günlerimize gelip ýetmegi bu günki günde halkara derejesindäki sport oýunlarynyň hataryna girizilen milli göreş sungatymyz bilen berk baglanuşykdyr. Bu barada söhbet açylanda irki döwürlerde hem halk arasynda at-owazasy alyslara ýaýran atly pälwanlar bolup, ol pälwanlar hem öz yzларында ençeme şägirtleri ýetişdirip, göreş sungatynyň dowamatynyň dowam bolmagynda öz goşantlaryny gowşupdyrlar. Milli göreş sungatynyň türkmen halkynyň arasynda has giň ýaýrap, juda ýörgünli sport görnüşi bolandygyna YUNESKO-nyň maddy däl medeni mirasynyň gymmatlyklarynyň sanawyna girizilen «Görogly» şadessany okanymyzda has aýdyň göz ýetirýäris. Şadessanyň ilkinji bölümi bolan «Göroglynyň döreýşi» şahasyna ýigit ýetişen Röwşen, ýagny Görogly öz kakasynyň kyrk ýigidi bilen sataşan pursatynda olar bilen göreş tutuşup, güýç synanuşýar. Şonda Görogly öz gujur-gaýraty, göreş sungatyna ezberligi bilen ýigitleriň synagyndan geçýär. Ýene-de şadessanyň «Öwez getiren» şahasyna Görogly ýetmiş bir sany pälwan bilen göreşmekçi bolýan galandary öňi bilen öz synagyndan geçirip, mazyly göwni ýetensoň oňa orta çykyp göreşmeklige rugsat berýär. Şonuň ýaly-da, şadessanyň «Öwez öýlenen» şahasyna:

«Gürjüstan ýurdunda ýeke öýliň horazy ýaly, töweregi gabap ýören bir uly pälwan bardy, ol şägirtleriniň birine:

— Bar, köwek zaňňary ýere ur, ol zaňňar ortada näme işläp ýörýär?! — diýip buýurdy.

Pälwanyň bu sözi Göroglynyň gulagyna degdi. Görogly öz içinden: «Meger özüň gelmersiň-dä» diýip, ýaňky şägirdi bilen gujaklaşyp göreşip gidiberdi, Görogly muny ýykaýyn diýse, derrew ýykjak, ýöne bilgeşleýin munuň bilen kân wagtlap tutluşan bolup, ýaňkyny zordan ýykan kişi bolup, iki dyzyny ýere degirdi. Ýaňky uly pälwan muny görüp, tarsa ýerinden turdy. Adigini çykarman, guşagyny gowşatman, gelip şatyr-şatur Göroglynyň bilinden tutup, göteräýjek boldy, bolmady. Ol bu ýana kakýa, ol ýana kakýa, içinden ildirýär, badak salýar, ýanbaş atýar, bolmaýar. Görogly edil gögerip çykan agaç ýaly, gas ga-

ty bolup durýar» diýen ýerinde türkmen milli göreşiniň emelleri sanalyp geçilýär. Şu getiren mysallarymyzyň özi hem göreş sungatynyň halypa-şägirtlik mekdebiniň aýrylmaz bölegidigini tassyklaýar. Şeýle hem halk arasynda giňden ýaýran rowaýatlaryň birinde şeýle diýilýär:

«Bir obada ýagyrynasy ýere degmedik, at-owazasy ilden-ile ýaýran bir pälwan göreş tutmagyň kyrk görnüşi emelini bilýän ekeni. Ol pälwan özüniň iň gowy görýän şägirdine bu emelleriň otuz dokuz sanysyny öwredip, bir görnüşi öwretmän goýupdyr. Sebäbi ol öz şägirdiniň haçan hem bolsa özi bilen tutluşmaga çykjakdygyny aňýan ekeni. Halypasyndan otuz dokuz emeli öwrenen ýaş pälwan günleriň birinde uly toýda öz halypasy bilen göreşmäge meýil edipdir. Öz halypasyny sylaman, goýlan baýraga höwesli bolan ýaş pälwan turuwbaşdan özüni ýeňiş gazanan hasaplapdyr. Ýöne halypa halypa bolýar, ol şägirdi bilen birmeýdan göreşensoň, şol şägirdine öwretmän goýan emelini ulanyp ony ýykypdyr». Şu rowaýatyň özi hem göreş sungatynyň irki döwürlerden bari halypadan şägirdi geçip, dowam edip gelýändigini görkezýär.

Gahryman Arkadagymyzyň peder ýoluny mynasyp dowam etdirýän Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň durmuş geçirýän başlangyçlary esasynda milli ýörelgelerimiz gaýtadan dikeldilip, halkymyza ýetirildi. Şonuň bilen bir hatarda asyrlardan aşyp gelýän milli göreşimiz dünýä üzünde belent derejelere göterildi, halypa-şägirtlik mekdebiniň mynasyp ýöredilmegine giň ýollar açyldy. Diýarymyzyň ähli künjeklerinde tutulýan toýlarda, döwlet derejesinde we halkara ýaryşlarda türkmen pälwanlarynyň gazanylan ýeňişleri hem aýdýanlarymyzyň janly şaýadydyr. Türkmen sportunyň ösmegi, milli göreş sportunyň dünýä giňişliginde belentliklere göterilmegi, halypa-şägirtlik ýolunyň mynasyp dowam etdirilmegi üçin ähli mümkinçilikleri döredip berýän Gahryman Arkadagymyzyň, hormatly Prezidentimiziň janlary sag, ömürleri uzak bolsun!

Kerim SAZAKOW,
Daşoguz şäherindäki inlis dili, himiýa we biologiýa dersleri
çuňlaşdyrylyp öwredilýän ýöriteleşdirilen 26-njy orta
mekdebiň müdiriňiň okuw işleri boýunça orunbasary.

HALK MASLAHATYNYŇ MEJLISINE TAÝÝARLYK

◆ Türkmen halky gadymy döwürlerden bäri bir uly işiň başyny tutanlarynda ýaşulular bilen maslahatlaşyp, köpi gören adamlar bilen geňeş edipdirler. Ata-babalarymyzyň döwlet gurup, bir supraň başynda toplanan gününden bäri jemleşip, maslahat etmek esasy ýörelgeleri bolupdyr. Pederlerimizden miras galan asylyly ýörelge häzirkä ajaýyp zamanamyzda hem dowam etdirilip gelinýär. Demokratik ýörelgelere eýerilip, il-ýurt ähmiýetli möhüm çözümler kabul edilýär. Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň işi halkyň bähbidiniň ileri tutulmagyny üpjün edýär. Döwletimizde halk bilen geňeşmek, halk maslahatlaryny uzygiderli geçirmek indi asylyly däbe öwrüldi.

Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň baş maksady we esasy wezipeleri döwlet ähmiýetli meseleleri çözmäge, ýurdumyzda özgertmeleriň we durmuş-ykdysady maksatnamalaryň durmuşa geçirilmegine halk köpçüligini giňden çekmek, teklipleri işläp taýýarlamak, maslahatlary bermek, halkyň agzybirligini, bitewüligini, jebisligini, asudalygyny, abadançylygyny berkitmäge hem-de Garaşsyz, hemişelik Bitarap döwletimiziň täze döwürde beýik özgerişler ýoly bilen depginli ösmegine, has-da kuwwatlanmagyna ýardam bermek hem-de hyzmat etmek bolup durýar.

Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň nobatdaky mejlisi 2024-nji ýylyň 24-nji sentýabrynda paýtagtymyzyň Maslahat köşgünde geçiriler. 20-nji iýulda türkmen halkynyň Milli Lideri tarapyndan Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň mejlisini çagyrmak we guramaçylykly geçirmek hakynda Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Prezidiumyň Karary kabul edildi.

Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň mejlisini guramaçylykly geçirmek maksady bilen bu edaranyň wekilleri ýokary derejede taýýarlyk işlerini alyp barýarlar. Watanymyzyň Garaşsyzlygynyň 33 ýyllyk baýramyna hem-de Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň mejlisine taýýarlyk görmek bilen baglanyşykly meseleler we hormatly Prezidentimiziň Ministrler Kabinetiniň giňişleýin mejlisinde öňde goýan wezipelerini ýerine ýetirmegiň ugurlary boýunça işler amala aşyrylýar.

Mährijemal HALLYÝEWA,
Türkmenistanyň Telekomunikasiýalar we informatika institutynyň uly mugallymy.

MAGTYMGULY PYRAGYNYŇ EDEBI MIRASY KANUNÇYLYK TAÝDAN GORAGLYDYR

◆ «Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy» ýylynda Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň parasatly baştutanlygyna da ýurdumyzyň her bir günü taryhy ähmiýetli wakalara beslenýär. Magtymguly Pyragynyň doglan gününüň 300 ýyllygy mynasybetli geçirilýän dabaralaryň çäklerinde Köpetdagiň eteginde Gahryman Arkadagymyzyň başlangyjy, hormatly Prezidentimiziň taýsyz tagallalary bilen bina bolan türkmeniň beýik akyldar şahyrynyň ýadygärliginiň, «Magtymguly Pyragy» medeni-seýilgäh toplumunyň açylyş dabarasyna hem taryhy pursatlara öwrülip, ýüreklerde ýatdan çykmaýaj ýakymly täsirleri galdyrdy.

Dürdäne şygryrlary bilen dünýä medeniýetiniň genji-hazynasyna ägirt uly goşant goşan, halkyň çäksiz söýgüsine, sarpasyna eýe bolan dana Pyragy ähli göwünleriň hem döwürleriň şahyrydyr. Onuň bize peşgeş eden baý döredijilik mirasy bu gün dünýä gymmatlygyna öwrülip, Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe döwletimiziň abraý-mertebesini belende galdyrýar. Milli Liderimiziň we hormatly Prezidentimiziň taýsyz tagallalary bilen Magtymguly Pyragynyň edebi mirasyny toplamaga, aýawly saklamaga, ylmy esasyda öwrenmäge, dünýä ýaýmaga we giňişleýin wagyz etmäge hem-de kanun esasynda ebedileşdirmäge döwlet derejesinde möhüm ähmiýet berilýär. «Magtymguly Pyragynyň edebi mirasy hakynda» Türkmenistanyň Kanunynyň kabul edilmegi-de munuň buýsançly subutnamasydyr. Ady agzalan Kanunda türkmen halkynyň nusgawy şahyry

Magtymguly Pyragynyň edebi mirasy bilen bagly döwlet syýasatynyň esasy ugurlary, şahyryň ömrüni we döredijiligini, milli edep-terbiýe mekdebine öwrülen baý hem-de gymmatly edebi mirasyny öwrenmek, bu ugurda halkara medeni, ynsanperwer we ylmy hyzmatdaşlygy has-da giňeltmek, şu günki we geljekki nesilleri şahyryň öwüt-ündewleriniň, çuň pelsepe garaýyşlarynyň esasynda watansöýüjilik ruhunda terbiýelemek, olarda milli aňýetiniň berk hem sarsmaz binýadyny kemala getirmek baradaky kadalar beýan edilýär.

Bu kanun akyldar şahyrymyz Magtymguly Pyraga hormat-sarpa goýmakda, onuň bütin adamzada miras galdyran gymmatly edebi mirasyny gorap saklamakda möhüm ähmiýete eýedir. Şol bir sanda ol Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň ýurdumyzyň ösdürmekde alyp barýan beýik işlerine buýsanýan we olardan görelde alýan, watansöýüji, zähmetsöýer, ylmyly-bilimli, kämil nesilleri ýetişdirmekte döwrebap hukuk binýady bolup hyzmat edýär.

Başymyzyň täji ata Watanymyz — Garaşsyz, hemişelik Bitarap Türkmenistany ösüşlerden-ösüşlere alyp barýan, ýurdumyzyň milli kanunçylygyny kämilleşdirmekte uly mümkinçilikleri döredýän Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň hemişe janlary sag, başlary belent, tutumly işleri rowaç bolsun!

Wepa ATAÝEW,
Tejen etrap prokuraturasynyň sülçüsi, 3-nji derejeli ýurist.

GARAŞSYZLYK — BAKY BAGTYM

◆ Garaşsyz ösüş ýoluna düşen döwletleriň her birinde öz milli buýsanjyna öwrülen binalaryň, milli gymmatlyklaryň bolşy ýaly, Türkmenistan Watanymyzda hem Garaşsyzlyk binasy her birimiziň buýsanjymyza buýsanç goşýan desgalaryň biridir. Türkmenistanyň Garaşsyzlygynyň mizemezliginiň nyşany bolan bu bina paýtagtymyza aýratyn bezeg berýär hem-de özüniň özboşluşly binagärlik çözgüdi bilen göreni haýrana goýýar. Uzaklardan seleňläp görüňän Garaşsyzlyk binasy ata Watanymyzyň Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe gazanýan üstünliklerini, ýetýän belent sepgitlerini alamatlandyrýar.

Ata-babalarymyzyň Garaşsyz döwlet gurmak baradaky arzuw-isleglerini hem-de nurana geljegimize bolan ynamyny özünde jemleýän beýik baýramçylygyň — mukaddes Garaşsyzlygymyzyň aýdyň nyşany bolan Garaşsyzlyk binasy beýik maksatlarymyzyň myrat tapýandygyny aňladyp, türkmen paýtagtynyň görkana keşbine gözelligi goşýar. Bu ajaýyp binanyň durky şanly baýramymyzy has-da dabaralandyryp, buýsanjymyza buýsanç goşýar.

Ata-babalarymyzyň Garaşsyz döwlet gurmak baradaky arzuw-isleglerini hem-de nurana geljegimize bolan ynamyny özünde jemleýän beýik baýramçylygyň — mukaddes Garaşsyzlygymyzyň aýdyň nyşany bolan Garaşsyzlyk binasy Aşgabat şäheriniň dünýäni haýran edýän gözelligini goşalandyrýar. Ata-babalarymyzyň yhlasy siňen keramatly topragymyza agzybirlikde ýaşayan halkymyz mukaddes Garaşsyzlygymyzyň 33 ýyllyk baýramyny ýurt möçberli dabaralara besleýär.

Ýurdumyz Garaşsyzlyk alanyndan soňra geçen 33 ýyla basalykly taryhy döwürde türkmen sportunyň halkara derejesinde barha belent sepgitleri eýelemegi Türkmenistan tarapyndan öňe sürülýän syýasatda halkara gatnaşyklary ýola goýmagyň ygtybarly serişdesi bolan sportuň ösdürilmegine örän uly ähmiýet berilýändigini aýdyň görkezýär. Bu babatda Gahryman Arkadagymyzyň we hormatly Prezidentimiziň hut özüniň dünýä sport giňişliginde iňňän möhüm ähmiýete eýe bolan başlangyçlary öňe sürýändigini hem-de olaryň dünýä jemgyýetçiligi tarapyndan giňden goldanylyandygyny buýsançly ýagdaýdyr.

Garaşsyzlygyň täze türkmen taryhy-nyň sahypalaryna altyn harplar bilen ýazylan «Türkmenistanyň Garaşsyzlygy we döwlet gurluşynyň esaslary haýknda» Konstitusion Kanunyň kabul edilen gününden bäri döwletimiziň mizemezliginiň, halkymyzyň jebisliginiň müdimi binýady bolan eziz Watanymyzyň Garaşsyzlyk gazanmagy bilen türkmen halky taryhy ösüşleri gazandy. Şöhretli geçmişimizi, şu günümüzizi we Watanymyzyň beýik geljegini aňladýan mukaddes Garaşsyzlygymyz döwletimiziň berkararlygynyň, halkymyzyň agzybiriliginiň hem-de jebisliginiň mizemez esasy bolup durýar.

«Sport parahatçylygyň ilçisidir» diýlişi ýaly, ýurdumyzda halkara sport ýaryşlarynyň dowamly geçirilmegi Türkmenistanyň parahatçylyksöýüjilikli ýörelgelerine doly laýyk gelýär. Hut şu sebäpden mukaddes Garaşsyzlygymyzyň 33 ýyllyk menzilinde döwletimiziň dünýä ýüzündäki abraýyny belende galdyrmak ugrunda durmuşa geçirilýän maksatnamalar we döwletli başlangyçlar öz oňyn netijesini berýär.

Ata Watanymyzyň Garaşsyzlyk derejesine eýe bolmagy taryhy köklerini münýylyklardan alyp gaýdýan türkmen halkyna täze sahypalary açyp berdi. Örän gysga döwürde ýurdumyzyň gur-

luşynyň iki sany sütüni bolan Garaşsyzlygymyz we hemişelik Bitaraplygymyz asudalygyň we gülläp ösüşiniň güwäsi bolup, dünýä döwletleriniň ünsüni özüne çekdi. Garaşsyzlygymyz dünýäniň ähli döwletleri bilen hoşniýetli, dostlukly gatnaşyklarymyzy berkitmekde, döwletimiziň älem içre abraýyny barha artyrmakda uly gymmatlykdyr.

Baky bagtyň badalgasy bolan Garaşsyzlygymyzyň miweleriniň hözirini görýän eziz halkymyz her ýyly özüne mynasyp şygar bilen garşy alýar. Türkmenistanyň «Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy» ýylynda şanly Garaşsyzlygynyň 33 ýyllyk toýunyň dabarasynyň şatlyk-şowhuny dag aşar.

Günleri günlerden, ýyllary ýyllardan zyýada bolan, toýlary goşa-goşadan gelýän şeýle ajaýyp Watanyň gül goýnunda eşretli durmuşa ýaşamagy üçin halkymyzyň hal-ýagdaýyny gowulandyrmaga gönükdirilen köptaraply işleri alyp barýan Gahryman Arkadagymyza we Arkadagly Gahryman Serdarymyza alkyş aýdýarys.

**Atadurdy ATAÝEW,
Türkmenistanyň Döwlet
migrasiýa gullugynyň
harby gullukçysy,
podpolkownik.**

GARAŞSYZLYK GANATYMDYR

Gahryman Arkadagymyzyň Türkmenistanyň Magtymguly adyndaky Ýaşlar guramasynyň VI Gurultaýynda eden taryhy çykyşynda belleýşi ýaly: «Garaşsyzlyk her bir ynsanda watançylyk duýgusyny ösdürjän mukaddes düşünjedir. Bu söz özünde ägirt uly many-mazmuny jemlemek bilen, merdana ata-babalarymyzdan bize miras galan eziz Watanymyzyň şöhratly geçmişine, şu gününe we beýik geljeline düýpli düşünmäge mümkinçilik berýär. Garaşsyzlyk baýramy ata-babalarymyzyň wesýet eden ynsanperwer ýörelgeleriniň doly durmuşa geçirilýändiginiň, özygtyýarly döwlet, adalatly jemgyýet hakynda asyrlarboýy edip gelen arzuwларыnyň hasyl bolandygynyň aýdyň subutnamasydyr».

◆ Milli Liderimiziň nygtaýşy ýaly, Watanymyzyň Garaşsyzlygynyň mizemezligi döwletiň hem halkyň jebisliginde jemlenýär. Erkinligi, mertebesini baýdak edinen halkymyz üçin Garaşsyzlygyň, berkarar döwletiň gymmatlyklarynyň näderejede arzylydugyny medeni mirasymyzyň çeşmelerinde, hususan-da, Magtymguly Pyragynyň goşgularynda görmek bolýar. Akyldar şahyryň:

**Hor galmasyn puştdan-puşdum,
Berkarar döwlet istärim**

— diýen parasatly setirleri türkmen halkyny birleşdirmek, berkarar döwletli bolmak, geljekki nesillerimiziň bagtly durmuşda erkin ýaşamak baradaky arzuw-islegleriniň Garaşsyz döwletimizde amala aşandygy, hormatly Prezidentimiziň alyp barýan parahatçylyksöýüjilikli, ynsanperwer, dost-doganlyk syýasaty netijesinde täze belentliklere beslenýändiginde aýdyň görünýär. Garaşsyzlyk türkmen halkynyň asyrlarboýy ýüreginde beslän arzuw-umytlarynyň durmuşda amal edilmegine giň mümkinçilikleri döretdi. Ata Watanymyzyň Garaşsyzlyga eýe bolmagy halkymyzyň jebisliginiň, jemgyýetimiziň asudalygynyň we ýurdumyzyň berkararlygynyň iň ygtybarly serişdesi bolmak bilen, täze taryhy eýýamyň başlanýandygyny alamatlandyrdy. Garaşsyzlyk biziň ýurdumyza halkara gatnaşyklarynyň doly hukukly agzasy hökmünde öz syýasy garaýşyny beýan etmäge mümkinçilik berdi. Bu gün Türk-

menistanyň ählumumy parahatçylygy we howpsuzlygy pugtalandyrmaga, durnukly ösüş maksatlaryny netijeli durmuşa geçirmäge gönükdirilen energetika, ulag, suw diplomatiýasyndaky halkara başlangyçlary we iş ýüzündäki anyk ädimleri dünýä jemgyýetçiliginde giň goldawa eýe bolýar.

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe hormatly Prezidentimiziň parasatly baştutanlygynda halkymyz bagtyýar durmuşda Garaşsyzlygyň hözirini görüp ýaşaýar. Türkmeniň Garaşsyzlyk toýunyň aýratyn uly dabara beslenmeginiň özboluşly manysy bar. Çünki Garaşsyzlygyny gazanyp galkynan, hemişelik Bitaraplygy ykrar edilip, mertebesi beýgelen halkymyzyň bu goşa gymmatlygy bahasyna ýetip bolmajak baýlykdyr. «Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy» ýylynyň sentýabr aýynyň 27-sine mähriban halkymyz mukaddes Garaşsyzlygymyzyň 33 ýyllyk toýuny dabaraly belläp geçer. Biz hem ýetip gelýän bu şanly sene bilen ähli ildeşlerimizi, bizi bagtyýar durmuşda ýaşadýan Gahryman Arkadagymyzy, Arkadagly Gahryman Serdarymyzy tüýs ýürekden gutlaýarys!

**Gülşirin ATAYEWA,
Tejen etrap prokurorynyň kömekçisi, 1-nji derejeli ýurist.**

YLYM OKAN ÝOL TANAR

◆ Ýurdumyzda Bilimler we talyp ýaşlar günü uly dabara bilen belenilýär. Däp bolup gelşi ýaly, Türkmenistanda her ýyl täze okuw jaýlarynyň binalary gurulýar we ulanylмага berilýär. Täze okuw ýylynyň başynda Watanymyzyň welaýatlarynda we etraplarynda binalaryň açylyş dabaralary geçirilýär, ol çäreler eýerine ýetiriji edaralaryň we jemgyýetçilik guramalarynyň wekillerini, hormatly ýaşu-lular we ýerli ýaşajylylar gatnaşýarlar.

Häzirki döwürde türkmen jemgyýetiniň barha kämilleşýän we döwrebaplaşýan şertlerinde ýurdumyzyň bilim ulgamynyň yzygiderli ösdürilmegi hem-de döwletimizde türkmen halkynyň iň ýokary gymmatlyklarydyr dünýä tejribesiniň öňdebarýjy gazananlaryny özüde jemleýän bilim syýasatynyň üstünlikli alnyp barylmagy Watanymyzyň geljekki ösüşiniň girewi bolup durýar. Şonuň üçin hem bu günki gün Türkmenistanyň döwlet syýasatynyň aýrylmaz bölegi bolan bilim syýasatyna aýratyn uly üns berilýär. Şeýlelikde, dowam edýän özgertmeleriň çäginde jemgyýetiň we döwle-

tiň mundan beýläk-de ösmegi üçin esas bolan milli bilim ulgamyny kämilleşdirmäge uly ähmiýet berilýär.

Gözel Diýarymyzyň ertirki eýeleri boljak ýaş nesiller ýurduň ösüş binýadyny berkitmekde hem-de Watanymyzyň öňdebarýjy dünýä döwletleriniň hataryndaky ornuny müdimilik saklamagyny gazanmakda alnyp barylýan bimöçber işlere özläriniň goşantlaryny goşýarlar. Ýurduň ösüşi we dördüjiligiň ýoly bilen mundan beýläk-de öňe gitmegini üpjün etmäge gönükdirilen uly üstünlikler jemgyýetiň ösüşini şertlendirýär. Çünki ylym-bilim ulgamyny belent sepgitlere ýetirmek hem-de ylymyň dürli ugurlaryndan baş çykaryp bilýän kämil ýaşlary, ussat hünärmenleri taýýarlap ýetişdirmek döwletiň hemmetaraplaýyn ösüş binýadyny gurýar. Şu nukdaýnazardan ýurdumyzda ýaş nesilleriň ylym-bilime erk edip bilmeklerini gazanmak üçin ençeme mümkinçilikler we oňyn şertler döredilýär.

Ylym ýoluna düşen her bir ynsan öz durmuşyny-da, ýaşajylyny-da gözellige, ýagşylyga besleýär. Egin-eşik adamyň daşky keşbini, be-

denini gözelleşdirýän bolsa, ylym-bilim, edep-terbiýe onuň ruhuny, kalbyny tämizleýär, aras-salaýar. Geçmişde ylym-bilimi uly gymmatlyk derejesine göteren ata-babalarymyz: «Goýun bakan çöl tanar, ylym okan ýol tanar», «Ylym köp, ömür az, geregiňi al, daşa ýaz», «Ylymsyz bir ýaşar, ylymly — müň»... ýaly nakyllardy atalar sözüni ýönelige döreden däldir.

Kuwwatly döwletiň ösüşini ylym-bilim bilen baglanýdyrýan hormatly Prezidentimiziň ýaşlaryň döwrebap ruhda terbiýelenmegi, okamagy we öwrenmegi üçin döwletimizde amala aşyrylan beýik işleri her bir ýaş nesliň ýüreginde söýgi, mähir döredýär. Bu gün ýürekleri joşgunly ýaşlarymyz özleri hakdaky aladany duýup, Gahryman Arkadagymyzyň we hormatly Prezidentimiziň ynamyny ödemegi, göreldeli okap, öwrenip, ata Watana, il-güne gerekli adamlar bolup ýetişmegi öz öňlerinde maksat edip goýýarlar.

**Sumbar MAMEDBAÝEWA,
TMÝG-niň Darganata etrap
Geňeşiniň bölüm müdiri.**

«ARKADAG» FUTBOL TOPARY AFK-nyň ÇAGYRYŞ LIGASYNDA

Ýaryşyň «B» toparçasynyň duşuşyklary 26-njy oktyabrdan 2-nji noýabra çenli aralykda Kuweýtiň Ardiýa şäherinde merkezleşdirilen görnüşde geçiriler. Ýaryşyň 1/4 finalyna Gündogar sebitden her toparçanyň ýeňijisi we toparçalarda ikinji orny eýelänleriň iň gowusy, Gündogar sebitden bolsa her toparçanyň ýeňijisi gatnaşar.

Ýaryşyň 1/4 final duşuşyklary 2025-nji ýylyň 5 — 13-nji marty, 1/2 final oýunlary 9 — 17-nji apreli aralygynda, final duşuşygy bolsa 10-njy maýynda geçiriler.

«ARKADAG» TOPARYNYŇ TOPARÇALAÝYN TAPGYRDA GEÇIRJEK DUŞUŞYKLARY

26.10.2024 ý. «Arkadag» (Türkmenistan) — «Maziýa» (Maldivler);

29.10.2024 ý. «Abdyş ata» (Gyrgyzystan) — «Arkadag» (Türkmenistan);

01.11.2024 ý. «Al-Arabi» (Kuweýt) — «Arkadag» (Türkmenistan).

www.tff.com.tm

◆ 2024-nji ýylyň 22-nji awgustynda AFK-nyň Çagyryş ligasynyň bijeleri çekildi. Bije çekişligiň netijesinde Türkmenistanyň çempiony «Arkadag» futbol topary Kuweýtiň «Al-Arabi», Maldiv adalarynyň «Maziýa Sports end Rekreýşn» we Gyrgyzystanyň «Abdyş ata» toparlary bilen bilelikde «B» toparça düşdi.

Ilkinji möwsümine girişýän üçünji derejeli yklym ýaryşyna 18 topar gatnaşar. Olar geografiki taýdan ýerleşişleri boýunça Gündogar we Gündogar sebitlere bölündiler. Bu toparlara ýaryşa gatnaşýandyklary üçin AFK tarapyndan 100 müň amerikan dollary möçberinde baýrak berilýär.

«ARKADAG» TOPARYNYŇ ŞANLY SEPGIDI

◆ Gysga wagtlyk taryhynda milli futbolymyzdaky rekordlaryň ençemesini tazelän «Arkadag» futbol topary geçen şenbede 50-nji resmi duşuşygy geçirdi. Şeýlelikde, ýurdumyzdaky ilkinji «akylyly» şähere wekilçilik edýän topar türkmen futbolynyň taryhynda ilkinji 50 duşuşygyň ählisinde ýeňiş gazanan ýeketäk topara öwrüldi. Bu başarnyk dünýä futbolynyň taryhynda hem ýok diýerlik derejede seýrekdir.

50 duşuşyklyk ýoluň başlangyjy geçen ýylyň aprel aýyndan başlanýar. Topar şondan bäri bir ýarym möwsümde Türkmenistanyň çempionatynda 42, ýurdumyzyň Kubogy ýaryşynda bolsa 8 duşuşyk geçirdi. Bu duşuşyklaryň ählisi «Arkadag» futbol toparynyň ýeňşi bilen tamamlandy.

Ýeri gelende aýtsak, toparyň ýubileý duşuşygy Türkmenistanyň çempionatyň 20-nji tapgyryna gabat geldi. Bu duşuşykda «Arkadag» futbol topary paýtagtymyzyň «Altyn Asyr» toparyny 5:1 hasabynda utdy.

50 duşuşykda toparyň futbolçylary garşydaş derwezeler 202 gol geçirdiler. Şeýlelikde, toparyň resmi duşuşyklardaky 200-nji goly hem ýubileý duşuşyga gabat geldi. «Arkadag» toparynyň futbolçylary bu gollaryň 171-sini Türkmenistanyň çempionatynda, 31-sini bolsa Kubok ýaryşlarynda geçirdiler.

200-den gowrak gol geçirilen döwürde toparyň hüjümçisi Didar Durdyýewiň başarnygy aýratyn gözde ilýär. Ol toparyň bir ýarym ýyl çemesi wagtda geçiren gollarynyň dördünden birini — 53-sini öz adyna ýazdyrdy. Şeýle hem ezber futbolçylar Altymyrat Annadurdyýewiň hasabynda 23, Begenç Akmämmedowda 19, Begmyrat Baýowda 17, Şanazar Tirkışowda bolsa 16 gol bar. Toparyň 50 resmi duşuşygynda jemi 23 futbolçy tapawutlandy.

«Arkadag» futbol topary 50 resmi duşuşygyň 8-sini paýtagtyň «Altyn Asyr» bilen geçirdi. Şeýle hem «Köpetdag», «Şagadam» we «Energetik» toparlarynyň her haýsy bilen 7, «Ahal» bilen 6, «Merw», «Aşgabat» hem-de «Nebitçi» toparlary bilen 5 duşuşykdan geçirildi. Topar bu duşuşyklarda häzirki wagtda milli ýaryşlardan çekilen Marynyň «Energetik» toparynyň derwezesinden 35, «Altyn Asyryň» derwezesinden 31, paýtagtyň «Köpetdag» toparynyň derwezesinden bolsa 29 gol geçirdi. Şeýle hem toparyň futbolçylary «Aşgabat» bilen geçirilen duşuşyklarda 25, «Merw» bilen bolan oýunlarda 22, «Şagadam» we «Ahal» toparlaryna garşy geçirilen duşuşyklarda 21, Balkanabadyň «Nebitçisine» garşy oýnalan oýunlarda 20 gezek tapawutlandylar.

Ozal hem habar berşimiz ýaly, topar ilkinji halkara synagyna şu ýylyň oktyabr aýynda çykar. AFK-nyň Çagyryş ligasynyň «B» toparçasyna wekilçilik edýän ýurdumyzyň çempiony toparçanyň Kuweýtiň Ardiýa şäherinde merkezleşdirilen görnüşde geçiriljek duşuşyklarynda 26-njy oktyabr güni Maldivleriň «Maziýa» toparyna garşy oýnar. Ildeşlerimiziň 29-njy oktyabrdaky garşydaşy Gyrgyz Respublikasynyň «Abdyş ata» futbol topary bolar. Ýurdumyzyň çempiony ýaryşyň toparçalaýyn bölegindäki çykyşyny 1-nji noýabrda Kuweýtiň «Al-Arabi» topary bilen geçirjek duşuşygy arkaly tamamlar. Häzirki zaman türkmen futbolynyň iň güýçli wekili toparçada birinji orny eýeläp bilse, ýaryşyň çärýek finalyndaky ornuny berkider. Eger «Arkadag» topary toparçada ikinji orny eýelese, ýaryşyň indiki tapgyryna çykmak üçin gündogar sebite wekilçilik edýän «A», «B» we «C» toparçalarynda ikinji orny eýelän wekilleriniň arasynda iň gowy netijäni görkezmege gerek bolar.

Taryhyny milli rekordlar bilen bezeýän topara halkara ýaryşlarda hem üstünlükleri arzuw edýäris!

Agageldi ITALMAZOW,
sport synçysy.

BAGTYMYZYŇ GÖZBAŞY

◆ Mukaddes Garaşsyzlygymyz halkymyzy uly bagta eýe etdi. Bu uly bagtyň gözbaşynda Gahryman Arkadagymyzyň başyny başlan, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň täze tapgyrlarda dowam edýän belent ösüşleri durýar. Garaşsyzlygymyzy gazanmagymyz bilen, ägirt uly tebigy baýlyklarymyz, gaýtadan işleýän senagat we oba hojalyk ulgamymyz halkymyzyň öz eýeçiligine geçip, ýurdumyzda boleinlik, erkanalyk höküm sürdi. Garaşsyz, hemişelik Bitarap döwletimiz özüniň içeri hem-de daşary syýasat ugurlaryny, halkara gatnaşyklarynda goldanýan ýörelgelerini özbaşdak kesgitläp, dünýä gäwäzlerini, abraýly halkara guralalary bilen özara bähbitli hyzmatdaşlyk gatnaşyklaryny ösdürüp başlady.

Gahryman Arkadagymyzyň çuňňur pähim-parasada ýugrulan başlangyçlary bilen Garaşsyzlygymyzyň many-mazmuny has-da giňäp, özgerip, türkmen ýaşlarymyz dünýäniň abraýly okuw mekdeplerinde zamanabap hünärleri ele almaga başladylar. Ýurdumyzda hereket edýän ýokary okuw jaýlarynda

milli ykdysadyýetiň häzirkî ösüp ýeten derejesi nukdaýnazarýndan täze-täze okuw dersleri we sapaklary girizilip, ykdysadyýetimiziň we senagatymyzyň ähli pudaklary özümdäde ýetişdirilen giň gözýetimli, tejribeli ýaş hünärmenler bilen üpjün edilýär.

Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň tagallalary bilen täze tapgyrlarda ösdürilýän milli ykdysadyýetimizi zamanabap bilimli, dünýä dillerinden baş çykarýan, sagdyn durmuş ýörelgelerine eýerýän ýaş hünärmenler bilen mundan beýläk-de ýokary derejede üpjün etmek üçin üstümdäki «Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy» ýylynda badalga alan täze 2024-2025-nji okuw ýylyndan başlap, ýurdumyzyň ýokary okuw jaýlarynyň 12-sinde täze hünärler boýunça dersleriň 7-siniň girizilendigi aýratyn belentleşmäge mynasypdyr. Şol sanda Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutynda fijiital sport boýunça täze hünäriň girizilmegi geljegiň sporty hasap edilýän, dünýä ýurtlarynda giňden meşhurlyga eýe bolýan bu görnüş boýunça milli türgenlerimiziň we hünärmenlerimiziň ýetişmegine, şeýlelikde,

sportuň bu täze görnüşi boýunça dünýä bilen aýakdaş ösmäge tarap ädilen ynamly ädimdir.

Türkmen ýaşlary mukaddes Garaşsyzlygymyzyň 33 ýyllyk baýramynyň giňden beleniljek şu ýylynyň birinji ýarymynda Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutyň binýadynda guralan «Hereketli we sanly sport — sportda innowasiýalar» diýen at bilen sportuň täze fijiital görnüşleri boýunça geçirilen ýaryşlarda sportuň bu ugry boýunça amaly-tejribe taýdan taýýarlyk derejelerini aýdyň görkezdirer, ylmy-usuly taýdan bilimli, sowatly hünärmenlerimiziň ýetişmegi ýurdumyzda sportuň bu ugry boýunça geljekki ösüşlere ýetmäge giň mümkinçilik döredir diýip ynam bilen aýtmak bolar. Biz Garaşsyzlygymyzyň syýasy, ykdysady we ruhy sütünlerini berkitmekde uly işleri alyp barýan Gahryman Arkadagymyza, Arkadagly Gahryman Serdarymyza uly üstünlikleri arzuw edýäris!

Merjen MÄJEKOWA,
Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutyň sport tehnologiýalary we menejmenti kafedrasynyň mugallymy.

MILLI SPORTUMYZ ÖSÜŞ ÝOLUNDA

◆ Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe ykdysadyýetiň beýleki ugurlary bilen birlikde milli sportumyz hem uly ösüş ýoluna düşdi. Gahryman Arkadagymyzyň hem-de Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň öňdengörüjilikli syýasaty netijesinde, häzirkî döwürde ýurdumyzyň pudaklaýyn dolandyryş edaralarynda, döwrebap gurulýan binalarda we desgalarda zerur bolan enjamlar bilen üpjün edilen türgenleşik zallary we sport meýdançalary hereket edýär.

Döwlet derejesinde toplumlaýyn çäreleriň geçirilmegi netijesinde sagdyn durmuş ýörelgeleriniň pugtalandyrylmagy we sportuň dabaralandyrylmagy unsanlary birleşdirýän güýje öwrüldi. Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe sport ulgamyny kämilleşdirmek, türkmen sportunyň dünýädäki abraýyny belende götermek, ilaty köpçülikleýin sport bilen meşgullanmaga giňden çekmek, bedenterbiýe-sport, Olimpiýa hereketleri arkaly sagdyn durmuş ýörelgelerini has-da ýaýbaňlandyrmak maksady bilen, Türkmenistanyň Bedenterbiýe we sport baradaky döwlet komiteti döredildi. Munuň özi sport ulgamyny has-da kämilleşdirmäge, türkmen türgenleriniň taýýarlyk derejelerini ýokarlandyrmaga we ussatlaryň täze neslini kemala getirmäge uly badalga dyr.

Ýurdumyzda sporty goldamaga, jemgyýetimizde sagdyn durmuş ýörelgelerini berkarar etmäge aýratyn üns berilýär. Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň öňdengörüjilikli syýasaty netijesinde milli

sportumyz ösüşiniň täze derejesine çykyş, ýurdumyz irdi halkara sport ýaryşlarynyň geçirilýän merkezine öwrülýär. 2017-nji ýylda Gahryman Arkadagymyzyň beýik başlangyçlary bilen, paýtagtymyzyň Olimpiýa şäherçesinde üstünlikli geçirilen Ýapyk binalarda we söweş sungaty boýunça V Aziýa oýunlary munuň aýdyň mysalydyr.

Ýurdumyzyň hem-de dünýä sportunyň taryhynda täze sahýalary açan «Amul — Hazar» halkara awtorallisi, Agyr atletika boýunça dünýä çempionaty-da bu ugurda aýratyn ähmiýete eýe boldy. 2023-nji ýyldaky Kuraş boýunça 14-nji dünýä çempionatyny, 12 ýaş çenli türgenleriň arasynda tennis boýunça Merkezi Aziýanyň toparlaýyn birinjiligini ýurdumyzda geçirilen beýleki irdi sport ýaryşlarynyň hatarynda görkezmek bolar. Türkmenistanyň başlangyjy boýunça 3-nji iýunyň «Bütindünýä welosiped günü» diýlip uglan edilmegi hem-de 2022-nji ýylyň 15-nji martunda BMG-niň Baş Assambleýasynyň 76-njy sessiýasynyň 61-nji mejlisinde «Durnukly ösüş gazanmak üçin köpçülikleýin welosiped sürmegi jemgyýetçilik ulag ulgamlaryna girizmek» atly Kararnamanyň biragyndan kabul edilmegi ýurdumyzyň sporty ösdürmekde, bedenterbiýe-sagaldyş hereketini giňeltmekde gazanan üstünliklerine dünýä bileleşiginiň beren ýokary bahasynyň aýdyň güwäsidir.

Aşgabat şäherinde dünýä rekordy hökmünde hasaba alnan «Welosiped sporty boýunça iň köpçülikleýin sapak» geçirildi. Şondan bir ýyl soňra, Olimpiýa şäherçesinde welosipedçileriň

2019-synyň gatnaşmagynda iň dowamly, bir nyzamly welosiped ýörişi geçirilip, ol hem Ginesiň rekordlar kitabynda girizildi. Paýtagtymyz Aşgabadyň täze ajaýyplyklarynyň birine öwrülen «Welosiped» binasy bolsa ýurdumyzda türkmen sportunyň has-da galkynýandygyny dünýä ýüzüne äşgär etdi.

Türkmen sportunyň belent derejelere çykyş, ony dünýä ýaýmak ugurunda amala aşyrylan beýik özgertmeleri üçin Gahryman Arkadagymyza hem-de Arkadagly Gahryman Serdarymyza alkyş aýdýarys!

Şatmyrat DURDYMYRADOW,
Türkmenistanyň Döwlet gümrük gullugynyň Ahal welaýat gümrükhanasynyň harby gullukçysy, maýor.

AK ÝOLLAR ABADAN BOLSUN!

◆ Günbe-günden ösýän ata Watanymyzyň nurana ýollarynda ýeňil ulaglaryň sanynyň günsaýyn artmagy türkmen halkynyň iş, ýaşauş-durmuş şertleriniň barha ösýändiginiň alamatydyr. Hormatly Prezidentimiziň parasatly baştutanlygynda ýurdumyzda adamlaryň asuda, abadan durmuşynyň üpjün etmäge gönükdirilen giň möçberli işler ýaýbaňlandyrylýar. Her ýylyň sentýabr aýynda geçirilýän «Ýol hereketiniň howpsuzlygy — ömrümüziziň rahatlygy» atly biraýlygyň çäklerinde hem ýurdumyzyň görkana ýollarynda hereket howpsuzlygyny üpjün etmek boýunça wagyz-nesihat çäreleri, duşuşyklardyr maslahatlar yzygiderli geçirilýär.

Hormatly Prezidentimiziň başlangyjy boýunça ýurdumyzda raýatlarymyzyň jan saglygyna, howpsuzlygyna gönükdirilen «Ýol hereketiniň howpsuzlygy — ömrümüziziň rahatlygy» atly biraýlyk halkymyzyň rahat, asuda durmuşynyň üpjün edilmegine gönükdirilendir. Häzirki wagtda ýollarymyz hereketi düzgünleşdiriji iň häzirki zaman tehniki serişdeleri bilen enjamlaşdyrylýar. Hereket howpsuzlygyny üpjün etmek maksady bilen ähli şertler döredilip, ýerasty pyýada geçelgeleri, ýanýodalar gurulýar. Munuň özi halkymyzyň eşretli durmuşy üçin hyzmat edýär. Döwletimiziň ykdysady, syýasy taýdan mundan beýläk hem gülläp ösmeginde, ýurduň içerki amatlyklaryny üpjün etmekde, ýük daşamak, ýolagçy gatnatmak işlerini doly derejede kanagatlandyrmakda awtoulag ýollary ilkinji zerurlykdyr. Türkmen döwletiniň ykdysadyýeti-

niň, maddy-hal ýagdaýynyň gowulanmagy bilen ýurdumyzda dünýä ölçeglerine laýyk gelýän iki taraplaýyn gara ýollar, şäherdir etraplarda täze-täze köçeler, şaýollar peýda bolýar. Şu ajaýyp zamananyň asudalygyny goramak, ýol-ulag hadysalarynyň önüni almak, hereket howpsuzlygyny üpjün etmek her birimiziň borjumydyr.

Ýurdumyzyň ýollarynda bolup geçýän ýol-ulag hadysalary, esasan, sürüjileriň ýa-da pyýadalaryň ünsüzlügi sebäp bolup bilýär. Pyýada ýolagçylar ýanýodalardan ýa-da pyýada ýodajyklaryndan, olaryň ýok ýerinde bolsa ýolýakalardan ýöremelidirler. Pyýadalar köçelerde ýoluň gatnaw böleginiň pyýada geçelgelerinden, şol sanda ýerasty we ýerüsti geçelgelerden, olaryň ýok ýerinde bolsa, çatryklarda ýanýodalaryň ýa-da ýolýakalaryň ugrunyň dowamy bo-

ýunça kesip geçmelidirler. Ýol-ulag hadysalarynyň ýüze çykmazlygy üçin sürüjilerem, pyýadalar hem ýol hereketiniň howpsuzlyk düzgünlerini gysarnyksyz berjaý etmegi jana-jan borjy hasaplamalydyr. Çünki ol talaplaryň göwneligi ýerine ýetirilmegi ýollarymyzyň hadysasyz bolmagynyň alamatydyr.

Her ýyl güýz paslynyň gelmegi bilen, ýolda pyýadalaryň hem-de ulaglaryň gatnawy birnäçe esse artýar. Okuwçylardyr talyplaryň, dynç alyş möwsümünden gelen işgärleriň hereketi köpeldýär. Şonuň üçin ilat arasynda, esasan hem, mekdeplerde okuwçylaryň arasynda ýolda seresap bolmagy ündemek hem-de dogry hereket etmegi öwretmek zerurdyr. Her ýylyň sentýabr aýynda geçirilýän «Ýol hereketiniň howpsuzlygy — ömrümüziziň rahatlygy» atly biraýlygyň dowamynda ýaşlara öwüt-ünder etmekde, ýol hereketiniň howpsuzlygyny düşündirmekde, köçe-ýol hereketiniň düzgünlerini doly we dogry berjaý etmelidigini nygtamakda, ýolýuşygyň düzgünlerini, ähmiýetini düşündirmekde ýurdumyzda uly işler alnyp barylýar.

Her birimiziň bagtyýar geljegimiz ömrümüziziň rahatlygyndan başlanýar. Ýol hereketiniň howpsuzlygy hem ömrümüziziň rahatlygyny kepillendirýär. Goý, ak ertirlere uzakjak ýollarymyz hemişe abadan, nurana bolsun!

Wepa AKYNYÝAZOW,
Mary welaýatynyň Polisiýa müdirliginiň
işgäri, içerki gullugyň maýory.

NESILLERIŇ BAGTYÝAR DURMUŞY

◆ Gahryman Arkadagymyzyň başlangyjy, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň tagallalary bilen indi her ýylda geçirilmegi däbe öwrülen «Ýol hereketiniň howpsuzlygy — ömrümüziziň rahatlygy» atly biraýlyk çäre badalga aldy.

Mälim bolşy ýaly, her ýylyň 1 — 30-njy sentýabry aralygynda geçirilýän bu biraýlygyň dowamynda şäherlerimiziň, obadyr etraplarymyzyň köçelerinde, şäherara ýollarda köçe-ýol hereketiniň howpsuzlygyna gözegçilik çäreleri geçirilip, ulaglaryň we pyýada ýolagçylaryň howpsuz hereketlerini üpjün etmegiň usullary, tärleri öwrenilýär, kämilleşdirilýär we dürli ýaşdaky ilatyň arasynda giňden wagyz edilýär.

Biraýlygyň dowamynda meýilleşdirilen çärelere laýyklykda, edara-kärhanalarda zähmet çekýän raýatlaryň, ýokary we orta okuw mekdepleriniň okuwçylarydyr talyplarynyň, mekdebe çenli çagalar edaralarynyň köpeleriniň arasynda bolup, Türkmenistanyň İçeri işler ministrliginiň Polisiýanyň ýol gözegçiligi gullugynyň işgärleri, jemgyýetçilik guramalarynyň, syýasy partiýalaryň wekilleri, bilim, saglygy goraýuş edaralarynyň hünärmenleri tarapyndan bilelikde, köçe-ýol hereketiniň düzgünleriniň kadalaryny dogry berjaý etmek babatda degişli audio-wideo maglumatlaryň, dürli görkezme esbaplaryň kömegi bilen çuňňur we giňişleýin mazmunly düşündiriş-wagyz işleri guralýar. Orta mekdep okuwçylaryna bu ugurda degişli tertipde tassyklanylan esasa ýazdyrma-

lar ýazdyrylýar. Dürli çeperçilik-dizaýn talaplary ýerine ýetirilip taýýarlanan görkezmeler paýlanylýar.

«Ýol hereketiniň howpsuzlygy — ömrümüziziň rahatlygy» atly biraýlyk sürüjileriň, pyýada ýolagçylaryň, ýol hereketine gözegçilik ediji Polisiýanyň ýol gözegçiligi gullugunyň işgärleriniň, şeýle hem köçe-ýol hereketini düzgünleşdiriji ýol belgileriniň, ýolýuşyklaryň arasynda ýüze çykyan özara hukuk gatnaşyklarynyň we özara düşünişmeleriň bir ýere jemlenen çäreler toplumydyr. Bu biraýlygyň dowamynda alnýan düşüňjeler, kämil endikler ilat arasynda köçe-ýol hereketine gatnaşmak wagtynda döräp biljek şikes almalaryň, awtoulag-ýol heläkçilikleriniň önüni almakda aýratyn möhüm ähmiýete eýedir.

Biz Garaşsyz, hemişelik Bitarap döwletimizi ösüşler ýoly bilen öňe alyp barýan Gahryman Arkadagymyza, Arkadagly Gahryman Serdarymyza uzak ömür, jan saglyk, döwletli başlangyçlarynda hemişe üstünlik arzuw edýäris. Mukaddes Garaşsyzlygymyzyň 33 ýyllyk toýuna toýlamaga barýan mähriban halkymyza, eziz ildeşlerimize durmuş we ýurt abadançylygyny dileg edýäris.

Arzuw ŞAÝYMOVA,
Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutunyň
sport žurnalistikasy hünäriniň talyby.

ASUDALYGYŇ AÝDYMÝ

«ÝOL HEREKETINIŇ HOWPSUZLYGY — ÖMRÜMIZIŇ RAHATLYGY» ATLY ŞYGAR ASTYNYDA BIRAÝLYK BADALGA ALDY

◆ Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe ykdysadyýetiň dürli ugurlarynda uly ösüşler gazanylyp, belent sepgilere ýetilýär. Ýurdumyzyň ähli ýerlerinde döwlet derejesinde köpçülikleýin çäreler uly ähmiýet berilýär. Şeýle köpçülikleýin geçirilýän çäreleriň biri hem indi ençeme ýyldan bäri geçirilip gelinýän «Ýol hereketiniň howpsuzlygy — ömrümüzüň rahatlygy» atly biraýlykdyr. «Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy» ýylynda hem bu köpçülikleýin çäreler guramaçylykly badalga berildi. Sentýabr aýynda geçirilýän bu biraýlygyň dowamynda ýurdumyzyň bilim we terbiýeçilik edaralarynda, jemgyýetçilik guramalarynda we beýleki pudaklaýyn dolandyryş edaralarynda köpçülikleýin wagyznesihat çärelerini, duşuşyklary geçirmek, ýol hereketiniň kadalaryny öwretmek maksady bilen, körpeleriň arasynda duýgurlygy ösdürji hereketli oýunlary guramak, ýol hereketiniň howpsuzlygyna bagyşlanan döredijilik bäsleşigini we beýleki guramaçylyk işlerini geçirmek meýilleşdirilýär.

Ýeri gelende bellesek, ýol hereketine gatnaşýan pyýadalaryň we sürüjileriň ählisiniň hukuk garaýuşlarynyň kämilleşmegine, ýol medeniýetini berjaý etmekdäki hoşniýetli garaýuşlarynyň, ynsanperwer gatnaşyklarynyň has ýokarlanmagyna çuň täsir edýän bu çäre Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň jemgyýetimiziň iň gymmatly hazynasy bolan adamyň saglygy we howpsuzlygy hakynda döwlet derejesindäki aladasyňyň aýdyň beýanydyr. Gahryman Arkadagymyzyň tagallasý bilen kabul edilen «Ýol hereketiniň howpsuzlygy hakynda»

Türkmenistanyň Kanuny halkymyzyň durmuşynyň asudalygy bilen birlikde, ýurdumyzyň aýna ýaly tekiz, gijesi-gündizi ýagty, hereketleri amala aşyrmak üçin dünýäniň iň kämil enjamlary ornaşdyrylan ýollarymyzda ykdysady mümkinçiliklerimizi hem durmuşa geçirmekde sazlaşykly işi üpjün edýär. Çünki asuda ýollarymyzda dünýäniň çar tapyndan gelip, üstaşyr geçip gidýän ýükleriň tiz we howpsuz geçmegi üçin ähli şertleriň döredilmegi ykdysady ösüşlerimize oňyn täsirini ýetirýär. Beýik Ýüpek ýolunyň ýüreginde ýerleşýän ata Watanymyzyň ähli ra-

ýatlarynyň abadan ýollarda aman gezmegi, ýurdumyzyň ulag-logistika mümkinçilikleriniň artmagy ugrunda taýsyz tagallalar edýän hormatly Belent Serkerdebaşymyzyň hem-de Gahryman Arkadagymyzyň janlary sag, ömürleri uzak bolsun, beýik işleri hemişe rowaçlyklara bestensin!

Atamyrat KAKAJANOW,
Türkmenistanyň Döwlet gümrük gullugynyň Daşoguz welaýat gümrükhanasynyň harby gullukçysy, uly leýtenant.

DÖWREBAP BILIM ULGAMYNÝŇ ÖSÜŞI

◆ Türkmenistanyň Magtymguly adyndaky Ýaşlar guramasynyň Daşoguz welaýatynyň Daşoguz şäher Geňeşi hem-de Baý bilim müdirligi bilen bilelikde, Daşoguz welaýat kitaphanasynda Bilimler we talyp ýaşlar günü mynasybetli TMÝG-niň işjeň agzalarynyň hem-de bilim ulgamyňyň işgärleriniň gatnaşmagynda «Döwrebap bilim ulgamy ösüş ýolunda» atly şygara astynda maslahat we kitap sergisini geçirdi. Duşuşykda TMÝG-niň işgärleri, orta mekdepleriň mugallymlary çykyş etdiler.

Olar öz çykyşlarynda hormatly Prezidentimiziň parasatly paýhasyndan badalga alan Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe öndengörüjilikli başlangyçlary bilen ýurdumyzda ykdysady ösüşiň öňe gitmeginde uly ynam bilen daýanylýan

bilim ulgamynda giň möçberli özgertmeleriň amala aşyrylýandygyny bellediler. Olar Watanymyzyň röwşen ertirleriniň eýeleri bolan ýaşlaryň giň gözýetimli, täzeçe pikirlenmegi başarýan, döwrüň ösen talaplaryna düşýän, innowasiýalara esaslanyp, ykdysadyýeti ösdürmäge goşant goşup bilýän ýaşlary terbiýeläp ýetishdirmeklige, olaryň sazlaşykly ösmegine, ýaşlarymyza yokary hilli bilim berilmegine, ýurdumyzda on iki ýyllyk umumy orta bilim maksatnamasyny durmuşa geçirmäge gönükdirilen toplumlaryň çäreleri amala aşyrylýandygyny dogrusynda buýsançly çykyşlar etdiler. Duşuşygyň ahyrynda Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň il-ýurt bähbitli işleriniň hemişe rowaçlyklara beslenmegini arzuw etdiler.

Çynar MÄMMEDOWA, TMÝG-niň Daşoguz şäher Geňeşiniň guramaçylyk bölümüniň müdiri.

TÜRKMENISTANLY TALYPLAR YKLYM ÝARYŞYNYDA ALTYN MEDAL GAZANDYLAR

◆ Samarkant şäherinde adaty karate boýunça Aziýanyň we Okeaniýanyň IV çempionaty geçirildi. Bu çempionatda ýurdumyzyň ýygyn-dysynyň hatarynda türkmenistanly talyplar hem çykyş etdiler.

Aziýanyň we Okeaniýanyň IV çempionatynda 18 — 21 ýaşly türgenleriň arasyndaky kata ýaryşynda Türkmenistanyň sport abraýyny goran Nurgeldi Annagurbanow (Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutynyň talyby) çykyşyny altyn medal bilen tamamlady. Ý.Kakaýew adyndaky Halkara nebit we gaz uniwersitetiniň Balkanabat bölüminiň talyby Hemra Begjanow 18 — 21 ýaşly türgenleriň arasyndaky şahsy tutluşyk bäsleşiginde altyn medal gazandy. Şeýlelikde, türkmen talyplary yklymyň iň güýçli adaty karateçileriniň gatnaşmagynda guralan ýaryşyň jemi boýunça hormat münberiniň iň ýokary gatyna çykmagy başardylar.

Adaty karate boýunça Aziýanyň we Okeaniýanyň IV çempionatyna 15 döwletden 500-den gowrak türgen gatnaşdy.

www.tdbsi.edu.tm

TÜRKMENISTANLY KARATEÇILER HORMAT MÜNBERINDE

◆ Aşgabat şäherindäki 61-nji orta mekdebiň 9-njy synp okuwçysy Alymuhammet Kakalyýew Filippinleriň paýtagty Manilada 21 ýaş çenli kadetleriň we ýetginjekleriň arasynda geçirilen 22-nji Aziýa çempionatynda bürünç medal gazandy. Türkmenistanyň Karatedo federasiýasynyň türgeni Magtymguly Annaýew bilen Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutunyň 4-nji ýyl talyby Dawut Nazmyradow bürünç medala mynasyp boldular. Olaryň ikisi hem 21 ýaş çenli ýetginjekleriň arasynda kumitede üstünlük gazandylar. Magtymguly Annaýew 13 türgeniň medallar ugrunda bäsleşen 55 kilograma çenli agram derejesinde, Dawut Nazmyradow bolsa 16 karateçiniň bäsleşen 75 kilograma çenli agram derejesinde tapawutlandylar.

Alymuhammet Kakalyýew Ahal welaýatynyň Bedenterbiýe we sport baradaky Baş müdirliginiň Ak bugdaý etrabyndaky sport mekdebiňiň tälimçisi Maksat Atdayewden karate boýunça tälim alyp başlady. Magtymguly Annaýew Ahal welaýatynyň Bedenterbiýe we sport baradaky Baş müdirliginiň Ak bugdaý etrabyndaky sport mekdebiňiň tälimçisi Amangeldi Bäşimowyň elinde karate boýunça tälim aldy. Dawut Nazmyradow bolsa Balkanabat şäherindäki 1-nji sport mekdebiňiň tälimçisi Nazmämmet Şatlykgulyýewyň ýolbaşçylygynda karate boýunça tälim aldy. Häzirk wagtda türgenleriň üçüsünde Türkmenistanyň milli ýygyn-dysynyň baş tälimçisi, gara guşagyň 5-nji danynyň

eýesi Aýdyň Çaryýewiň ýolbaşçylygynda ussatlygyny kämilleşdirjeler.

WKF-iň howandarlygynda geçirilen ýaryşa 30 ýurtdan 561 türgen gatnaşdy. WKF (World Karate Federation) yklym federasiýalarynyň bäsleşigine wekilçilik edýän 200 ýurtdan ybarat Bütindünýä Karate federasiýasynyň iňlis dilinde gysgaldylyp alynmasdyr. Häzirk wagtda ol ýüz milliondan gowrak agzasy bolan Halkara Olimpiýa Komitetiniň yk-rar eden ýeke-täk karate guramasdyr.

Türkmenistanyň Karatedo federasiýasynda aýtmaklaryna görä, Aziýa çempionatynda toparymyza 10 türgen, 2 tälimçi we halkara derejeli 3 emin gatnaşdy.

www.turkmenistan.gov.tm

YLMY-AMALY MASLAHAT GEÇIRILDI

◆ Türkmenistanyň Bilim ministrligi, Türkmenistanyň Bedenterbiýe we sport baradaky döwlet komiteti, Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutunyň bilelikde guramagynda Bilimler we talyp ýaşlar günü mynasybetli ylmy-amaly maslahat geçirildi.

«Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwrüniň ak ýolundan ynamly öňe barýan Watanymyzda bilim özgertmeleri dabaranýar» atly ylmy-amaly maslahat 2024-nji ýulyň 30-njy awgustynda Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutunyň mejlisler zalynda geçirildi.

Umumy mejlisde TDBSI-niň rektory, pedagogika ylmlarynyň kandidaty Hydyr Nunnaýew, şeýle-de TDBSI-niň sportuň mediki-biologik üpjünçiligi kafedrasynyň dosenti, lukmançylyk ylmlarynyň kandidaty Jumadurdy Sopyýew, TDBSI-niň bedenterbiýäniň, sportuň nazaryýeti we usulyýeti kafedrasynyň mugallymy Tawus Meredowa, TDBSI-niň bedenterbiýäniň, sportuň nazaryýeti we usulyýeti kafedrasynyň mugallym-öwrenijisi Nurmuhammet Ataýew, TDBSI-niň sport hünäriňiň 1-nji

ýyl talyby, kuraş boýunça dünýä çempiony Sabina Kadyrowa, TDBSI-niň sport žurnalistikasy hünäriňiň 1-nji ýyl talyby Ilaman Çürüýew çykyş etdiler.

Soňra «Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwrüniň ak ýolundan ynamly öňe barýan Watanymyzda bilim özgertmeleri dabaranýar» atly ylmy-amaly maslahat bölümlerde dowam etdi. 1-nji bölüm «Sport dünýäsiniň bilim ojagy», 2-nji bölüm «Bilim ösen jemgyýetiň binýadydyr», 3-nji bölüm «Halkara ýaşlar dialoguny pugtalandyrmakda sportuň orny» diýip atlandyrylyp, çykyş edenler deňişli şugarlar boýunça alyp barýan işleri barada gürrüň berdiler.

Maslahatyň ahyrynda Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutunyň «Sagdyn nesiller» çeper höwesjeňler toparynyň (jogapkär: uly mugallym Baýrambibi Gaýlyýewa) aýdym-sazly edebi çykyşyna tomaşa edildi.

Orazbibi HAJYMANOWA,
TDBSI-niň sport žurnalistikasy
hünäriňiň talyby.

ALTYN ARZUWLARYŇ WYSALY

◆ Ynsan, onda-da hakyky durmuşa indi gadam basmaly ýaş ynsan geljek üçin ýüreginde asylyly arzuwlarý beslegiç bolýar. Şol arzuwlar, günler-aýlar geçdigiçe, köňülde-beýnide bişip, gaýnap, altyn arzuwlara öwrülýär.

Ogulsuraýyň arzuwlarý hem hut şeýle altyn arzuwlara öwrülipdi.

— Arzuwlar haçan altyna öwrülýär?! Ol seni ösdürip terbiýelän mähriban döwletiň abraýy, saňa ynam edip, ýaryşly, bäsleşikli ýollara ataran halkyň bähbidi, Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň öňde goýýan belent wezipelerini mynasyp amal etmek islegleri bilen utgaşanda altyna öwrülýär.

Ýaşlygyna garamazdan, dostlukly ýurtlaryň ençemesinde guralan abraýly halkara we sebit ähmiýetli bäsleşiklere gatnaşyp, ýurdumyzyň baýraklar gaznasyna altyn, kümüş, bürünç medallary goşant eden deň-duşumyzyň öz türgenlik we talyplyk durmuşy barada berýän gyzlykly gürrüňlerini diňläp oturyşyňa, onuň aýdýan pikirlerine maýyly bolup, başyňy kaýylylyk bilen atyp oturanyňy hem duýaňok.

...Heniz orta mekdebe, ýörite sport mekdebine gatnaýarka, Ogulsuraýyň sportuň başa-baş söweş sungaty görnüşi boýunça aýratyn zehininiň, başarnygynyň bardygy ýüze çykypty. Halypa tälimçileri geljegine uly ynam bildirip, oňa Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutyna okuwa girmegi maslahat beripdiler. Ol 2022-nji ýylda institutyň Sport fakultetine sport hünäri boýunça okuwa girip, ýürekde beslän altyn arzuwyna ýetdi.

— Ýurdumyzyň sportdaky baýrak gaznasyna Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutynyň talyp türgeni hökmünde çykyş edip, öz goşandymy goşýandygyma diýseň begenýärin...

Hawa, ynsan käte ýürekde beslän altyn arzuwyna ýetip bilse, galan sepgitleri eýelemekde özüni hiç hili kynçylyk görmejek ýaly duýýar. Ýürekde beslän maýbaşy arzuwyna ýeten Ogulsuraý munuň köp babatda hakykata ýakyn ekendigini özi üçin öz yhlasy, zehini, tutanýeriligi bilen subut etdi. Geçen 2023-2024-nji okuw ýylynyň dowam edýän döwründe Ogulsuraý karatedo görnüşi boýunça ýurdumyzyň milli ýygyny toparynyň düzüminde halkara ýaryşlarynda çykyş edip, hormat münberlerinde ýaşyl Tugumyzy belentde parlatdy. Olardan 2023-nji ýylyň 8 — 10-njy sentýabry aralygynda dostlukly Özbekistan Respublikasynyň Daşkent şäherinde geçirilen karatedo boýunça Dünýä çempionaty türgen gyzymyz üçin has-da ýatda galyjy boldy. Ogulsuraý şonda 55 kilogram agram derejesinde çykyş edip, WKF kumite boýunça 3-nji orna we bürünç medala, kumite şobu sanbon boýunça 2-nji orna we kümüş medala, şobu sanbon kumite boýunça 1-nji orna we altyn medala, sobu ippon kumite boýunça 1-nji orna we altyn medala, kumite şobu ippon open boýunça 3-nji orna we bürünç medala hem-de kumite şobu ippon boýunça 3-nji orna we bürünç medala mynasyp boldy.

Ogulsuraý gürrüň berip oturşyna, stoluň üstünde duran Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň «Ýaşlar — Watanyň daýanjy» atly kitabyňy mähir bilen eline aldy. Meniň ýagdaýy duýmak bilen mähirli seredenimi duýan ýaly, çalaja ýylgyrdy. Bu ajaýyp kitabyň 276-njy sahypasyndan 277-nji sahypasyna geçýän böleginde Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutynyň talyby Ogulsuraý Täçdurduýewanyň öňde aýdyp beren maglumatlary beýan edilýärdi.

— Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň ilkinji döreden kitabyňyň mazmunyna döwürdeş ýaş türgenlerim bilen bir hatarda adymyň düşmegi özümiň Gahryman Arkadagymyzyň,

hormatly Prezidentimiziň Garaşsyz döwletimiziň we il-halkymyzyň öňünde neneňsi uly jogapkärçilige eýedigimi ýene-de bir mertebe çuňňur duýmaga kömek etdi. Üstümizdäki ýylda Özbekistanyň aýkly çempionatynda kumite boýunça 18 ýaşdan uly gyzlaryň arasynda 55 kilogram agram derejesinde çykyş edip, altyn medala mynasyp boldum. Bu ýeňiş saýlap alan ugrum a söýgimi we ýeňşe bolan hyjuwymy has-da artdyrdy. Dostlukly döwletiň Samarkant şäherinde geçirilen WKF karate boýunça Merkezi Aziýanyň 9-njy çempionatynda şahsy kumite boýunça (U21) 55 kilogram agram derejesinde çykyş edip, bürünç medal gazandym.

Ogulsuraý kitaby öňki ýerinde goýup, gürrüňini jemleýän äheňde joşgunly gürlledi:

— Türgene arzuwlarýma ýetdim diýip arkaýyn oturybermek bolmaýar. Altyn arzuwlar seni ýeneki bäsleşiklere, ýeňişlere iterýär. «Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy» ýylymyzda badalga alan täze okuw ýylymyzda meniň arzuwlarýmyň başynda karate boýunça Dünýä çempionatyna gatnaşyp, Döwlet senamyznyň astynda ýaşyl Tugumyzy belentde parlatmak arzuwy durýar. Bu çempionat milli ýygynyň çempionaty görnüşinde geçiriler. Ony häzirkä garaşlylyşyna görä, 22 — 24-nji noýabrda Ispaniýanyň Pamplona şäherinde geçirmek meýilleşdirilýär. Altyn arzuwlarýň wysal bolýan ýurdunda iri halkara ýaryşlarynda çykyş edip, ýeňişlerimiz bilen Gahryman Arkadagymyzy, Arkadagly Gahryman Serdarymyzy begendirip, türkmen sportuny äleme ýaýasym gelýär.

Men nobatdaky okuw-türgenleşik ýygynyňy ugramaga çemelenýän türgen gyzymyza ýeneki üstünlükleri arzuw edip, hoşlaşdym. Ýöne baş arzuwy döwletimiziň sport abraýyny geljekki basgançaklara çykmaga ymtylýan talyp türgen gyzymyzyň tutanýerli we mähirli bakýan nazary uzak wagtlaý gözümiň öňünden gitmedi.

Tazegül AZIZOWA,
Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutynyň
sport žurnalistikasy hünäriňiň talyby.

ПЕРВЫЕ ИСПЫТАНИЯ КЁРЛИНГИСТОВ

◆ Четверо юных представителей Федерации кёрлинга Туркменистана вернулись с первых в истории национального спортивного движения международных учебно-тренировочных сборов, проходивших в августе в норвежском городе Лиллехаммер. Туркменская команда, состоящая из двух девушек и двух юношей в возрасте до 16 лет, под руководством главного тренера национальной сборной Сакины Гуламалыевой, приняла участие в молодежном лагере вместе со сверстниками из 13 других стран. Об этом говорится в сообщении газеты «Нейтральный Туркменистан».

Программа сборов включала в себя не только интенсивные тренировки под руководством опытных международных специалистов, но и различные игровые и интеллектуальные конкурсы. Туркменские спортсмены проявили себя с лучшей стороны, продемонстрировав высокий уровень знаний и активности. Особенно отличилась Айша Гельдимырадова, получившая специальный приз от организаторов за участие во всех инициативах.

Тренеры отметили уникальную технику туркменских спортсменов, особенно выделив стиль игры Селима Байрамова, который одинаково хорошо владеет техникой отталкивания обеими ногами. Несмотря на недавнее знакомство с кёрлингом, туркменская команда показала хорошие результаты в товарищеских матчах, в том числе победив более опытную сборную Монголии со счетом 2:1.

Эти сборы стали важным этапом подготовки туркменской команды к предстоящему первенству мира среди юниоров, которое пройдет осенью в Финляндии. Федерация кёрлинга Туркменистана планирует впервые выставить на этих соревнованиях женскую команду в дивизионе «В».

Подготовлен по материалам интернет-изданий.

СПОРТИВНЫЙ КАЛЕЙДОСКОП

90-ЛЕТНИЙ МОНГОЛЬСКИЙ СПОРТСМЕН ЗАВОЕВАЛ 6 ЗОЛОТЫХ МЕДАЛЕЙ НА ЧЕМПИОНАТЕ МИРА ПО ЛЕГКОЙ АТЛЕТИКЕ В ШВЕЦИИ

◆ 90-летний Раднаа Цэрэн, уроженец сомона Баяндалай аймака Омноговь (Монголия), одержал победу в беге на 100, 200, 400, 800, 1500 метров и тройном прыжке на Чемпионате мира по легкой атлетике среди мастеров в возрастной группе 90-95 лет.

«Четверо мужчин направляются к финишной черте в забеге на 400 метров. Раднаа Цэрэн, 90 лет, Монголия, завоевала золото с результатом 1:29,72, что лишь немного не дотянуло до мирового рекорда великого канадского спортсмена-ветерана Эрла Уильяма Фи — 1:29,15 для возрастной группы 90-94 года (ух ты, это было близко!), Винченцо Ванда, 90 лет, из Италии, завоевал серебро с результатом 1:51,53, а американец Колбен Кейт Сайм, 90 лет, США, завоевал бронзу с результатом 2:12,25», — написала фоторепортер Алекс Ротас из Бристоля, Великобритания.

102-ЛЕТНЯЯ БРИТАНКА ПРЫГНУЛА С ПАРАШЮТОМ

◆ жительница Великобритании Манетт Бейли отметила свой 102-й день рождения, прыгнув с парашютом, сообщает Zakon.kz.

Как передает The Guardian, ветеран Второй мировой войны стала старейшей в стране парашютисткой. Она прыгнула с самолета на высоте более двух км. Свой прыжок возрастная экстремалка совершила в тандеме на территории Восточной Англии.

«Вы всегда должны искать что то новое», — прокомментировала долгожительница.

ДЖЕКИ ЧАН ПРИНЯЛ УЧАСТИЕ В ЦЕРЕМОНИИ ОТКРЫТИЯ ПАРАЛИМПИАДЫ

◆ Гонконгский актер и режиссер Джеки Чан принимал участие в эстафете огня Паралимпийских игр 2024 года в Париже. Об этом сообщает RMC Sport со ссылкой на оргкомитет.

По информации источника, артист приехал в Париж 28 сентября, когда состоялась церемония открытия Паралимпиады. Отмечается, что Чан понес огонь вместе с актерами Эльзой Зильберштейн и Жарри, а также хореографом Бенжаменом Миллипье. Паралимпиада пройдет с 28 августа по 8 сентября в Париже.

71-ЛЕТНЯЯ КАНАДКА УСТАНОВИЛА НОВЫЙ МИРОВОЙ РЕКОРД НА 100-МЕТРОВКЕ

◆ С 13 по 25 августа 2024 г. в шведском городе Геттерберг проходил турнир World Masters Athletics, на котором возрастные легкоатлеты со всего мира демонстрируют новые границы человеческих возможностей.

71-летняя Карла Джоан Дель Гранде из Торонто установила новый мировой рекорд на 100-метровке среди женщин в возрасте 70-75 лет, пробежав спринт за 14,7 секунды. Средний её темп составил 2:27 мин/км.

КАРЛА ГРАНДЕ УСТАНОВИЛА МИРОВОЙ РЕКОРД НА 100 М В ВОЗРАСТЕ 71-75 ЛЕТ НА WORLD MASTERS ATHLETICS 2024

◆ Тем самым она в очередной раз закрепила свой статус одной из самых быстрых бегуний среди мастеров в мире — это не первый мировой рекорд в старшей возрастной категории на её счету.

Канадка выиграла золото в женском забеге 70+, с микро-отрывом от чилийской соперницы Сары Монтесинос — всего на сотую долю секунды — 14,71. Какая борьба!

А финская спортсменка Синикка Иллариу взяла бронзу, финишировав с результатом 15,97 секунды.

Кстати, в прошлом году Карла Джоан Дель Гранде побилла мировой рекорд на этой же дистанции в своей возрастной группе 70+, на соревнованиях Puma Twilight в Гамильтоне (США).

Подготовлено по материалам интернет-изданий.

КАК ПРАВИЛЬНО ВЫБРАТЬ ШКОЛЬНЫЙ ПОРТФЕЛЬ?

♦ Выбор рюкзака в преддверии 1 сентября может озадачить не только родителей первоклассников, но и тех, чьи дети учатся в средней и старшей школе. Выбор с каждым годом становится все больше, но не все представленные модели смогут быть одинаково удобными для ребенка. Правильный школьный рюкзак должен быть формоустойчивым и иметь крепкие ляжки, которые регулируются по длине. Специалисты напомнили, что от качества рюкзака зависит здоровье и безопасность ребенка.

ВЕС

♦ Вес рюкзака без учебников для учеников начальных классов должен быть не более 700 граммов, настаивают специалисты. Для учащихся средних и старших классов этот показатель не должен превышать 1 кг.

ЛЯЖКИ

♦ Плечевые ремни должны быть выполнены из вентилируемой ткани. Они должны регулироваться по длине, а крепление — быть прочным.

«Один из ремней должен иметь разъем, благодаря которому будет проще надевать и снимать рюкзак, при этом пряжки или другие приспособления

для регулировки длины ремня должны крепиться на дне рюкзака, чтобы ребенок не травмировался и не порвал одежду», — объяснили специалисты Роскачества.

Ширина ляжки на плече должна быть не менее 3,5–4 см, а ниже — не меньше 2–2,5 см. Общая длина ляжки — 60–70 см.

ЖЕСТКОСТЬ

♦ Рюкзак должен быть формоустойчивым, максимально прилегать к спине ребенка. Эти характеристики позволяют распределить вес на плечи, талию и бедра. Для учеников начальной школы следует выбирать рюкзаки с ортопедической спинкой.

ВМЕСТИМОСТЬ

♦ Школьный рюкзак должен иметь два отделения или одно с карманом или вкладышем. Основное будет вмещать книги и тетради, в остальные можно разместить ручки, пеналы и другие школьные принадлежности.

РАЗМЕРЫ

♦ Рюкзак для ученика начальных классов должен соответствовать следующим параметрам:

✓ высота задней стенки рюкзака: 30–36 см,

✓ высота передней стенки: 22–26 см,
✓ ширина: 6–10 см.

Допускается увеличение размеров не более чем на 3 см.

БЕЗОПАСНОСТЬ

Школьный рюкзак должен быть оснащен светоотражающими элементами. Материал, из которого он изготовлен, должен отличаться легкостью, прочностью, иметь водоотталкивающее покрытие и быть удобным для чистки.

SANLY ULGAM BILIMNIŇ HILINI ÝOKARLANDYRÝAR

♦ Hormatly Prezidentimiziň parasatly ýolbaşçylygynda alnyp barylýan döwlet syýasaty ata Watanymyzyň ynsanperwer, durmuş-ykdysady özgertmeleriniň amala aşyrylmagyna, uly bilim ulgamynyň kämilleşdirilmegine, onuň dünýäniň ösen döwletleriniň derejesine çykarylmagyna we ýurdumyzyň intellektual kuwwatlylygynyň berkidilmegine hem-de ýaş nesliň mynasyp terbiýelenip ýetişdirilmegine gönükdirilendir.

Umumybilim berýän orta mekdepleri halkara standartlarynyň derejesinde ösdürmek, bilimiň hilini ýokarlandyrmak, okuw we iş tejribelerinde interaktiw usullary we maglumat

tehnologiýalaryny ulanmak, okuw kitaplaryny we esbaplaryny taýýarlamak ýaly wezipeleri ýerine ýetirmek boýunça netijeli işler alnyp barylýar. Mekdebe çenli çagalara edaralaryndan başlap, bilimiň ähli basgançaklaryny bilim, medeniýet, uly we täze tehnologiýalaryň merkezleşdirilen ýerleri hökmünde ösdürmek, ýaşlary watançylyk ruhunda terbiýelemegiň usullaryny kämilleşdirmek ýaly bilim özgertmeleri amala aşyrylýar.

Ýurdumyzda sanly bilim ulgamyny ösdürmek, bu ugurda dünýä boýunça baý tejribä eýe bolan döwletleriň gazananlaryny, sanly bilim ulgamynyň döwrebap tehnologiýalaryny giňden ornaşdyrmak,

bilim ulgamynda özgertmeleri amala aşyrmak okuw işinde täze mümkinçilikleri döredýär.

Türkmenistanyň Prezidentiniň ýörite Karary bilen tassyklanan «Türkmenistanda sanly bilim ulgamyny ösdürmek hakynda», «Türkmenistanda daşary ýurt dillerini okatmagy kämilleşdirmek» boýunça Konsepsiýalaryň maksady häzirki zaman şertlerinde bilim edaralarynyň işini has-da ýeňilleşdirmekden, bilim bermegiň ähli basgançaklaryny ýokary hilli elektron bilim maglumatlary bilen üpjün etmekden, sanly serişdeleri giňden peýdalanylýan, bilim edaralarynda daşary ýurt dillerini okatmagyň mazmununy baglaşdyryp, onuň hiliniň halkara derejesine laýyk bolmagyny gazanmakdan ybaratdyr.

Sanly bilim serişdeleri usulyýet işinde iň möhüm serişde hökmünde giňden ulanylýar. Sanly tehnologiýalar we telekommunikasiýalar ulgamlarynyň ösmeği bilen gurşawynda täzeçä garaýyşlaryň döremegine, maglumat serişdeleriniň üpjünçiligini çaltlandyrmaga, okuwçylarda sapaga höwesini we akyl ýetiriş isleglerini, gyzyklanmalaruny artdyrmaga, olaryň sapagyň dowamlylygyny işjeňligini gazanmaga ýardam edýär.

Muhabbat ALLAMOWA,
Görogly etrabynyň daşary ýurt dillerine ýöriteleşdirilen 50-nji orta mekdebiňiň iňlis dili mugallymy.

MAGTYMGULY HALK ÝADYNDAN AÝRYLMA

◆ Gahryman Arkadagymyzyň başlangyjy, hormatly Prezidentimiziň tagallalary bilen, «Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy» ýylynda paýtagtymyzyň gözəl künjekleriniň birinde Magtymguly Pyragynyň gözəl heýkeli dikeldilip, onuň töweregini doganlyk halklaryň söz ussatlarynyň 24-siniň heýkeli gurşap aldy. Bu ajaýyp pursat ösüp geljän ýaş nesilleriň türkmen we dünýä edebiýatynyň ussatlarynyň edebi-çeper döredijilikleri bilen çuňňur gyzyklanmalaryna ýol açdy.

Biz «Türkmenistan Sport» halkara žurnalymyzyň «7/24.tm» hepdelik elektron goşundysynyň şu sanyndan başlap, bu 24 ägirdiň çeper şahyryna we kyssa döredijiligi bilen tanyşdyryp başlaýarys.

Söz ussatlarynyň eserlerini rus we beýleki dilleriň üsti bilen türkmen diline terjime etmek, şol bir wagtda bu eserlerde türkmeniň akyldar danasynyň aň-pikir galyplary, çeperçilik serişdeleri bilen ugurdaş pursatlary ýüze çykarmak işi, redaksiýanyň teklipli etmegi bilen, žurnalyň bölüm redaktory Aşyrmuhammet Saryýewiň ýolbaşçylygynda Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutynyň sport žurnalistikasy hünäriň hem-de Magtymguly adyndaky TDU-nyň žurnalistika hünäriň talyplaryndan we uçurymlaryndan düzülen döredijilik topary tarapyndan amala aşyryldy.

SAÝIDO NASAFI

Saïdo Nasafi täjik halkynyň beýik şahyry, söz ussadydyr. Ýüzerlerçe gazallary, kasydalary bilen Gündogar edebiýatynyň almaz täjini başyna geýen ussatlaryň hataryndan hemişelik orun alan şygryýetiň sönmez samçyragydyr.

MAGTYMGULY PYRAGY

**Magtymguly, sözüm hakdyr,
Hak söze ten beren ýokdur,**

SAIDO NASAFI

Saïdo, hak sözüňe hergiz gulak goýan ýok bu zaman,
Bigäňäge üz tutandan, gezen ýegdir lal açyban.

* * *

Eger ki rehme ýazsa gahryň, eý zalym! — Ne günäh?
Eger ki üzüm gülüp, köşeşe zarym! — Ne günäh?

Perwana şemg ile gije magryfet kylsa daňa çen,
Şemiň uşgy gubar almaý, nurlansa, çyragym — Ne günäh?

Büredim, uzat goluňny! Sowan sulbama jan bolup
Eger ki girmäge gelseň, eý, gözəl ýarym! — Ne günäh?

Yhlas kyldym zähmet ile, meýlis döwresin gurmaga,
Düýşde myhmanym sen bolsaň, gülgüzarym — Ne günäh?

Güneş çygdan serpikmez, ýaýdanma gapym kakmaga!
Işikte ýoluň gözlesem, intizarym... — Ne günäh?

Algyrym! Tazygýaň neçün? Men — el-aýaksyz näçäre:
Eger mydam bile ýörsek, bedewsuwarym! — Ne günäh?

Saïdo, aýralyga daglap wysal bolmaz arzuwym,
Derdiň merdem çekmesem, serwi-ruhsarym! — Ne günäh?

**Terjime eden Humaý MUHYÝEWA,
Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutynyň
sport žurnalistikasy hünäriň talyby.**

SAÝAT NOWA

Saýat Nowa ermeni halkynyň beýik şahyrydyr. Söz ussadynyň ajaýyp şygryrlarynyň bir topary öň Türkmenistanyň halk ýazyjylary Gurbandurdy Gurbansähedow, Ata Atajanow tarapyndan türkmen diline terjime edilip, bagşylaryň, aýdymçylaryň döredijilik repertuarında orun aldy.

Biz türkmen nusgawy edebiyatynyň görnükli wekili, Magtymguly Pyragynyň döwürdeşi, ermeni, gruzin, türk, azerbaýjan, bulç dillerini we şol dilleriň şygryýetdäki çeperçilik serişdelerini gowy bilen beýik ermeni nusgawy şahyry Saýat Nowanyň şygryrlaryny terjime etmäge çemeleşenimizde, olardan iki nusgawy söz ussadynyň döredijiliginde ugrdaş gelýän aň, pikir tereňligini, çeperçilik serişdeleri babatda kybapdaşlygy yzarlamağa çalyşdyk.

MAGTYMGULY PYRAGY

**Içki syryň berme her bir namarda,
Syryň ile ýaýyyp, paş eder seni.
Ogry-kezzap bilen obadaş bolma,
Malyňdan aýyryp, aç eder seni.**

SAÝAT NOWA

Syr açma, aldanyp duşman alyna,
Iru-giç ýaýyban, paş eder seni.
Gözläp, köňül güýtme özgäň malyna,
Barça dahan, gulak, güwş eder seni.

Ynan ýegre dosta, dogan dek görüp,
Duňleme, ýeňseden gep kylsa görüp,
Basma ýulan üste, zäherin pürküp,
Ganyňdan aýyryp, kaş eder seni.

* * *

Açmydym owwal, ýemekni iýmäne gelipdir men,
Teşne köňle bilbil sedaň guýmana gelipdir men,
Gijeler ýatmaý, kuýaşa uýmana gelipdir men.
Bilmeý, ne nädanaýam, nadana gelipdir men,

Sen şazadalar täji. Gaşlaryň sap dürdenmi?
Owwal gowgaly başym munça zerbap gördüňmi?
Dürri-ýakut tejelli, arz edip yşk derdimi,
Çirimsiz gije daňa — şemdana gelipdir men.

Tygy-çeçekdir, bahaň ol harydy-horasan,
Ýagty atlaz, parça sen, galamgäri-hindistan.
Bir mysapyr täjirem, sen bazary-marandan,
Mal ýetişmez bahaňa, söwdaňa gelipdir men.

Gulak goý, gözüm nury, başym zamun sözüme,
Setirlerim güwädir, alkyş aýdýan özüňe.
Pida etdim başymy goýup gadam tozuňa,
Geçgil bolsa günähim, permana gelipdir men.

Şöhleli mertebäňe maly-dünýäni berem.
Taýyň tapmaý, aýlanyp Hindi, Pereňi görem.
Saýat Nowa diýerler, yşgyňda sahyperem.
Sapar edip Halapdan Kengana gelipdir men.

**Terjime eden Madina MAHMUDOWA,
Köýtendag etrabyndaky 6-njy sport
mekdebiniň tälimçi-mugallymy.**

SAGLYGYMYZY PUGTALANDYRÝAN MIWE

◆ Türkmen topragy ýerüsti we ýerasty baýlyklara baý bolmak bilen bir hatarda datly tagamy, owadanlygy, dermanlyk häsiýete eýe bolan dürli gök-bakja önümleriniň we miweleriň bol ýetişdirilýän ülkesi hasaplanylýar. Daşky keşbiniň owadanlygy özüne çekiji, süýji tagamy bilen dünýä ýüzünde meşhurlyga eýe bolan, ýurdumyzyň ähli çäginde giňden ýaýran miweleriň biri hem üzümdir. Gadymy döwürlerden bäri güneşli ýurdumyzda üzümüň halaty, gelinbarmak, gözəl gara, gyzyl kışmış, gara kışmış, terbaş, gürgoýy, riş-baba, ak taýfy, gyrgyzy taýfy ýaly görnüşleri giňden ösdürilip ýetişdirilýär. Güneşli ölkämizde çogly günüň nury astynda ýetişýän üzümler halkymyzyň iň oňat görýän gündelik sarp edýän önümleriniň biridir. Üzüm diňe terligine iýilmän, eýsem ondan dürli tagamlaram taýýarlanylýar. Üzümiň birnäçe görnüşleri bolup, görnüşlerine laýyklykda, ýaz aýlaryndan başlap, güýze çenli hasyl berýär. Görnüşine we hiline baglylykda, olar dürli maksatlar üçin

peýdalanylýar. Üzüm daneli, bidäne, dürli ululykdaky we reňkli görnüşleri bar. Adatça, bidäne üzümler has ir ýetişýän, bazarda ilkinji peýda bolýan miweleriň biridir. Çigidi ýoklugy sebäpli, bidäne üzümde müräpbe we kışmış taýýarlanylýar.

Üzüm gysga wagtda hasyl getirip başlandygy, bol hasyl getirýändigini we az zähmet talap edýändigini sebäpli, oba hojalyk ekinleriniň arasynda iň peýdalysy hasaplanýar. Ol çalt çyрмаşyp ösýänligi sebäpli, onuň gür ýaprakly baldaklary we salkyn saýasy bolýar. Hasylsyz we gurak ýerlerde hem üzüm örän gowy ösýär, miwe getirýär, ynjuk bolmaýar.

Üzümiň miwesi adam bedenine örän ýokumly azyk önümi bolmak bilen, ol adam saglygyny berkitmekde has peýdalydyr. Lukmançylyk barlagnamalarynyň netijelerine görä, ganazlygy, käbir ýürek-damar kesellerini, dem alyş ýollarynyň sowuklumasyny, bogun agyrysyny üzüm bilen berjemek bolýandygy ýüze çykarlydy. Şeýlede, peşew ýollarynda, böwrekde daşlaryň emele gelmeginiň önümi alýar.

Üzümiň birnäçe kesel dörediji ýokançlyklaryň önümi alýandygy baradaky maglumatlara lukmançylyk ylmynda degişli kitaplarda gabat gelmek bolýar. Üzümiň dermanlyk ähmiýetine dünýä belli alym Lukman Hekimiň «Lukmançylyk ylmlarynyň kanunlary» atly kitabynda üzümüň ter we kakadylan kışmişiniň içegelede agyry dörende, böwregiň we peşew haltasynyň keselleri ýüze çykanda ulanylýşy barada maglumatlar ýerleşdirilipdir. Şonuň ýaly-da, Seýit Ysmaýyl Gürgenli «Horezm şanyň genji-hazynasy» atly ylmy eserinde üzümüň göwnüçökgünlikde, nerw bozulmalarda giňden ulanylýandygyny beýan edýär.

Lukmanlar üzümü semizlikden, süýjüli diabetden, allergiýa keselinden ejir çekýän adamlara seýrek we az mukdarda iýmek maslahat berilýär.

Merjen JANABAÝEWA,
Görogly etrabynyň daşary ýurt dillerine
ýöriteleşdirilen 50-nji orta mekdebiň
mugallymy, TMÝG-niň Görogly etrap
Geňeşiniň işjeň agzasy.

ЯПОНКА ИЗ «ГОЛУБОЙ ЗОНЫ ДОЛГОЖИТЕЛЕЙ» НАЗВАЛА НАПИТОК ДЛЯ МОЛОДОСТИ

Жительница Японии Мичико Томиока родилась в Нари в окружении чайных полей. Она рассказала, какой напиток она рекомендует пить всем для молодости, передает Sports.kz со ссылкой на Rbc.ua. Об этом сообщает РБК-Украина (проект Styler) со ссылкой на CNBC.

КАКОЙ НАПИТОК ДЛЯ МОЛОДОСТИ УПОТРЕБЛЯЮТ ЯПОНЦЫ?

Речь идет о матче. Напиток содержит ключевые питательные вещества, такие как витамины А, С и К; клетчатку; протеин и аминокислоту l-теанин, которая, как было доказано, помогает улучшить сон, снизить стресс и повысить когнитивные функции.

Матча также содержит полифенолы, такие как эпигаллокатехингалат (EGCG). Полифенолы — это природные растительные соединения с высоким содержанием антиоксидантов, которые могут помочь бороться с болезнями и воспалениями.

Исследования также показали, что матча может снизить риск сердечно-сосудистых заболеваний и улучшить здоровье кишечника.

Есть много способов потребления матчи, включая сладости, такие как пирожные, печенье, чиа-пудинг и моти (японский десерт).

КАК ЗАВАРИВАЕТ МАТЧУ МИЧИКО ТОМИОКА?

«Я кипячу примерно 60 граммов воды. Затем наливаю полстакана горячей воды в свою миску и с помощью часена (бамбукового венчика для чая) несколько раз вращаю в воде, чтобы очистить инструменты.

После этого я сливаю воду, а затем вытираю все чистой тряпкой или бумажным полотенцем.

При помощи чашаку (традиционной бамбуковой ложки для чая) я отмеряю два грамма зеленого порошка матчи и кладу его на дно миски.

Медленно заливаю порошок примерно 60 мл горячей воды и наслаждаюсь появляющимся ароматом.

Я осторожно держу миску левой рукой и сбиваю, следя за тем, чтобы часен держался вертикально, примерно 20 секунд», — сказала Томиока.

ИНТЕРЕСНЫЕ ФАКТЫ В ЦИФРАХ

В среднем люди смеются около 15 раз в день. Если вы смеетесь естественно, это поможет вам расслабиться, успокаивает нервы и улучшает общее самочувствие. Именно поэтому смех очень полезен.

Чтобы сварить порцию макарон требуется в среднем около 2 литров воды, а чтобы помыть кастрюлю после них — 4 литра.

В среднем человек видит более 1460 снов ежегодно. Большинство наших снов мы просто не запоминаем, поэтому считаем, что нам ничего не снится.

Человек в среднем моргает 20 миллионов раз в год.

Количество кур, живущих в настоящее время на планете, примерно равняется количеству живущих людей.

Нюх человека в 20 раз слабее, чем нюх собаки.

При равных условиях горячая вода быстрее превратится в лед, чем холодная. Это связано с испарением. Горячая вода теряет массу, поэтому на ее заморозку уйдет меньше времени.

www.arm-ecogroup.ru

ЦЕРЕМОНИЯ ОТКРЫТИЯ ПАРАЛИМПИЙСКИХ ИГР СОСТОЯЛАСЬ В ПАРИЖЕ

◆ В столице Франции – Париже состоялось открытие XVII летних Паралимпийских игр, в которых принимают участие около 4400 атлетов из примерно 180 стран. Им предстоит разыграть 549 комплектов наград в 22 видах спорта. В одном из них – парапауэрлифтинге – выступит и представитель Национального паралимпийского комитета Туркменистана – мастер спорта международного класса Маягозель Экеева.

На мероприятии выступили 150 танцоров, 20 из которых с ограниченными возможностями. В церемонии приняли участие около 50 тысяч зрителей. Торжество продлилось до 23:00 по парижскому времени (02:00 29 августа по ашхабадскому времени). После этого национальные делегации направились в сторону Лувра и садов Тюильри. Также они собирались на площади Согласия, которая расположена в центре столицы.

Мастер спорта международного класса Маягозель Экеева занимающаяся под руководством мастера спорта международного класса Сергея Меладзе, уже принимала участие в главном спортивном событии планеты среди людей с ограниченными возможностями. Маягозель вошла в состав нашей сборной на XV Паралимпиаде, проходившей в 2016 году в Рио-де-Жанейро (Бразилия). Выступая в соревнованиях по парапауэрлифтингу в весовой категории до 73 килограммов, она смогла из положения лёжа отжать штангу весом 105 кг и войти в пятёрку сильнейших атлетов мира.

Также отметим, что М. Экеева имеет в своём активе награды, завоеванные на комплексных континентальных состязаниях. Так, она становилась обладательницей бронзовых медалей на Азиатских паралимпийских играх в Гуанчжоу (Китайская Народная Республика, 2010 г.) и Инчхоне (Республика Корея, 2014 г.).

На Паралимпиаде в Париже М. Экеева поборется за награды уже в категории до 86 кг, где она также успешно выступает. Примером тому является завоеванная квота на Всемирные игры. Лучший результат Маягозель на сегодняшний день составляет 115 кг, который она показала в прошлом году в ходе чемпионата мира, проходившего в Дубае (Объединённые Арабские Эмираты). Это позволило ей войти в число восьми сильнейших в личном зачёте (прямое попадание на Паралимпиаду) и занять пятое место согласно сумме трёх подходов (330 кг).

Руководитель туркменской делегации в Париже Тахир Шораханов отметил, что, несмотря на возраст Маягозель (ей 38 лет) находится в отличной спортивной форме и готова показать себя в ходе соревнований с наилучшей стороны. Задача минимум – войти в пятёрку сильнейших, а максимум – стать обладателем почётной медали Всемирных паралимпийских игр, что тоже вполне реальная для М. Экеевой цель.

Наша соотечественница выступит в последний официальный день престижнейших на международной спортивной арене состязаний – восьмого сентября. Пожелаем же успехов талантливой туркменской спортсменке и будем ждать от неё высоких результатов.

Подготовлено по материалам интернет-изданий.

ARZUWLAR

Seniň üçin täze maksat goýmaga ýa-da arzuw etmäne hiç haçan giç däldir.

S. Lewis

barmajak, ahyrynda bolsa, hökmany bolmaly zat ýaly bolup görünýär.

Kris Riw

Men gijesine дәl, gününň ähli wagtynda arzuw edýärim. Men ýaşauyş üçin arzuw edýärim.

Stiwen Spilberg

Arzuwyň bilen hakykatyň arasyndaky giňişlikden gorkma. Eger sen arzuw etmegi başaryan bolsaň, durmuşa geçirmegem başarysyň.

Belwa Deýwis

Geljek — bu öz arzuwyňyň gözelligine ynanýan adamlara degişlidir.

Elinor Ruzwelt

Beýik arzuwçyl adamlaryň beýik arzuwlary hemişe hasyla ýakyn bolýar.

Abdul Kalam

Tutuş bir ömür arzuwlaryň yzygiderliligidir. Meniň maksadym pähimli arzuwçyl bolmak, bolany.

Swami Wiwekanada

Borçlulyk hereket etmäge mejbur edýär. Hereket bolsa, arzuwyňy has-da golaýlaşdyrýar.

Marcia Wieder

Aňyýetimiz bizi daşlaşdyrýar. Arzuwlarymyz we ejirlerimiz bolsa bizi ýakynlaşdyrýar.

Ýujin Ýonesko

Arzuwlar durmuşa hökman gerekdir.

Anais Nin

Siz nämedir bir zatlary görüp, «Näme üçin?» diýýärsiňiz. Ýöne men hiç bolmadyk zatlary arzuw edýän we «Näme üçin bolmasyn?» diýip aýdýaryn.

Jorj Bernard Şow

Arzuw edip bitýänmi, diýmek, başararsyňam. Ähli zadyň arzuwdan başlaýanyňy ýadyňdan çykarma.

Uolt Disneý

Çempionlar sport zatlarynda döremeýärler. Çempionlar özleriniň içinde çuňňur aralaşan zatlardan döreýärler. Olar işleg, arzuw we göz önünde janlandyрма.

Muhammet Ali

Dogry, men arzuwçyl adam. Arzuwçyl adam öz ýoluny diňe aýyň ýagty-syna tapýan adam bolup, onuň jezasý bolsa, dünýäniň beýleki döwletlerinden öň şapagy görüp bitýänligindedir.

Oskar Uaýld

Köplenç arzuwçyl adamlaryň köplüginin içinde bol. Olar seniň mümkin bolmajak zatlary hem başarjagyňa ynanarlar.

Meri Anna Rädmaçer

Özüň üçin arzuw eden durmuşyňda ýaşamaga gurbat tap. Yoluňa rowan bol-da, arzuwlaryňy hasyl et.

Ralf Waldo Emerson

Iňlis dilinden terjime eden Joşgun PUHANOW, Türkmenistanyň Goranmak ministrliginiň Harby-deňiz institutynyň harby talyby.

DAGLARYŇ BÜRĞÜDI, SÄHRANYŇ GURDY

JELELEDDIN HOREZMŞA HAKYNDY TARYHY ESASLY SÖHBET

**Öten agşam ýene düýşüme girdi,
Daglaryň bürgüdi, sähranyň gurdy.**

Çary ÝEGENMYRADOW.

(Soňy. Başlangyjy geçen sanymyzda)

Jelaleddin Horezmşalar döwletini esaslandyran Anuştegin Gu:ruň 7-nji arkasy bolýar.

- 1) Anuştegin;
- 2) Anuşteginini ogy (Kutbeddin) Muhammet;
- 3) Muhammediň ogy Atsyz;
- 4) Atsyznyň ogy Il Arslan;
- 5) Il Arslanyň ogy Tekeş;
- 6) Tekeşini ogy Alaeddin Abulfeth Muhammet Horezmşa;
- 7) Alaeddin Abulfeth Muhammet Horezmşanyň ogy Jelaleddin. Aslynda, belleşimiz ýaly, onuň hakyky, gulagyna gygyrylan azan ady Menguberdi bolup, Jelaleddin onuň diniň beýigi düşünjesini aňladýan lakamy

«Mengu» sözi Mahmyt Kaşgarlynyň «Türki dilleriň diwanynda» ölmez-ýitmez, baky manysynda bolup, ol Allanyň bir ady hökmünde düşündirilýär. Ýagny, Allanyň «bagyşlaýjy», «sahy», «rehimli», «geçirimli» manysyny aňladýan atlary ýaly «hemişelik, müdimilik» manysyny aňladýan «Mengu» adydyr. Diýmek, Mengu+berdi (Ala+berdi, Taňry+berdi, Hudaý+berdi, Salyh+berdi, Kadyr+berdi, Kerim+berdi, Jepbar+berdi ýaly türkmeniň goşma sözlerden has at ýasamak galypynyň nusgasynda. «Berdi» sözünüň goşulmagynda, şeýle usulda at ýasamagyň beýleki sebitdeş halklaryň hiç birisine mahsus däldigini bellemelidir.

«Menguberdi» sözünü nygtamagymyzyň sebäbi şol döwürleriň meşhur taryhçylarynyň hemmesiniň taryhy işlerinde Jelaleddiniň ady Menguberdi görnüşinde peýdalanylýar. Ol kitaplardan Menguberdi sözünü gözlese-de bolar, tapsa-da. Emma il arasynda ýörgünli bolan «Meňburun» lakamyny welin gözläniň bilen tapyp bolmaz. Sebäbi ol ýokdur. Taryhda Alaeddin Abulfeth Muhammet Horezmşanyň uly ogy Jelaleddin Menguberdidir.

Taryh — bu taryhdyr. Ol seljuklaryň älemi sarsdyran hökümdarlygyndan soň dabarasy dünýä dolan Horezmşalar nesilşalygyny esaslandyran Anuştegin Gu:ruň Oguz hanyň Ýyldyz han oglundan bolan Begdiliniň neslidigini tekrarlanynda-da taryh dogrudyr. Kutbeddin Muhammediň, Il arslanyň, Tekeşini hat-

da Alaeddin Abulfeth Muhammediň bitiren sansyz beýik işlerini beýan edeninde-de taryhdyr.

Horezmiň soltanyňyň — öz ogy Muhammediň Permanlaryny hususy Permany bilen güýçden gaçyran Türkan hatyn (has dogrusy, Tarhan hatyn) hakyndaky maglumatlar bilenem ol taryhdyr. Türkan hatyn ogy Muhammet Horezmşanyň asly Gaýalara diýän urugly aýaly Ajjajekden bolan uly ogy Jelaleddiniň tagta mirasdüşerlik hukugyny öz Gypjak kabylysyndan bolan beýleki bir aýalyndan dünýä inen ogy Ozlag şa bilen çalyşmaga göwnedelligi baradaky maglumatlar bilenem taryhdyr. Alaeddin Abulfeth Muhammet Horezmşanyň uly ogy Jelaleddine soltanlygy geçiren soňky demindäki adalatly bilenem taryhdyr.

Jelaleddin Menguberdi kakasy Muhammediň ýütiren abraýyny arslanyň agzyndan almaly boldy. Onuň Nusaýyň alkymynda bary-ýogy 300 atly bilen Çingiz hanyň 700 atlysynyň üstünden gazanan ýeňişini ýaýradyp, ýüreklerde umyt uçgunyny ýylpyldandanynda-da taryhdy ol.

Çingiz han tarapyndan ykrar edilen soltan Jelaleddin kakasy Muhammet Horezmşanyň doganoglyny, Hyradyň häkimi hem muktasy, Jelaleddiniň gaýynatasy, gaňly taýpasynyň serdary, ýanynda soltan Muhammediň goşunyndan bolan ýolbarsyň äňini ýazdyryp bilýän, arslana gaýra dur diýýän saýlama 10 müň türkmen goşuny bolan Emin el-Mülk bilen birleşip, mongollara gurt önüný görkezende-de taryhdy...

Üstünden sekiz asyrdan gowrak wagtyň geçendigine seretmezden, Jelaleddin Menguberdi beýik şahsyýet, ýanbermez serkerde hökmünde diňe bir türkmeniň hakydasynda däl, eýsem, dünýäniň hakydasynda müdimi orun aldy. Halkyň, ýurduň ykbalyna jogapkär şahsyýetleriň ynsanpewerligem bolmalydyr welin, gerek ýerinde ýowuzlygam bolmaly. Ejesi Türkan hatyna «haý» diýmäge bogny ysmadyk Muhammet Horezmşa, pitjini atyjylaryň beýan edişi ýaly, ejiz, namart bolsa, döwletini beýle uly derejä asla ýetirip bilmezdi. Ol Anuşteginleriň mynasyp dowamy bolmadyk bolsa, Çingiz hana: «Ine, atasynyň hakyky ogy şeýle bolmalydyr» diýdiren Jelaleddin Menguberdi ýaly merdana gerçek ogy bilen älemi aňk etmezdi.

Taryh Soltan Muhammet Horezmşanyň ogy, Jelaleddiniň inisi Rukneddin Gursanjynyň mongollara ýesir düşüşi bilen bagly wakany şeýle beýan edýär. Tuly han oňa dyz epip, aman sorasa, boşaňjakdygyny aýdýar. Rukneddin Gursanjy mertlerçe ölümü saýlaýar. Onuň şol wagt bary-ýogy 12 ýaşy bardy.

Meşhur taryhçy
Reşideddin (XIV asyr)

Orta asyr taryhçylary Hafizi Abru (XV asyr), Ýazyjy ogy Aly (XV asyr),

Salar Baba Gulaly ogy Hyrydary (XVI asyr), Abulgazy han (XVII asyr)

soltan

Jelaleddiniň

we onuň

ata-babalarynyň

türkmeniň begdili boýundan

gelip çykandygyny yazypdyrlar.

« Jelaleddiniň doganlaryndan Kutbeddin Ozlag şa 1221-nji ýylda mongollaryň elinden wepat bolýar. Uğasy, aýal dogany Hansoltan hatyn, ilki, Samarkandyň hökümdary Osman hana durmuşa çykarýlýar. Osman han Muhammet Horezmşa tarapyndan dönüklükde aýuplanlyp öldürilýär. Hansoltan şondan soň Memdud atly emire durmuşa çykyar. Memdud Müsürdäki mamluk türkmenleriniň Salaheddin Eýýubynyň yzýanyndaky hökümdarlarynyň biri bolmak bilen taryhda «Beýbars» diýlip tanalýan serkerdesi Begbars bilen mongollaryň üstünden iň ilkinji aýgyltaýy ýeňşi gazanan wagtynda: «Men Mamdudyň ogly Mahmyt. Men şol, mongollary kül-peýkun eden (Jelaleddin) Horezmşa daýymyň aryny alan» diýen sözleri buýsanç bilen dabaralandyran Seýfeddin Guduz şol Memdud beg bilen Hansoltanyň ogludyr. Taryh-da bu. Ol göwünem görmeýär, ýüzem, ýeňşiňem gizlänok, ýeňlişiňem.

Jelaleddiniň doganlarynyň ýene birisi Kyýaseddin Pir şadyr. Ol 1220 — 1229-njy ýyllarda Yragyň häkimi bolýar. Yene bir dogany hem Ak şa, ýagny 12 ýaşynda Tutly hanyň elinden ölen Rukneddin Gursanjdyr.

Jelaleddiniň Guýmahy şa, Ýahýa Hur şa atly doganlarynyň bardyggy aýdylýar.

Esasy şygarý: «Medet diňe Alladandyr» diýen jümleden ybarat bolan Jelaleddin Menguberdi bilen baglylykdaky ýene-de bir hakykata ünsi çekmeli. Ol hakykat «Jelaleddin Muhammet Horezmşanyň türkmen aýalyndan bolan» diýlip, dogry ýazylyp, ýalňyş düşünilýän şu jümlededir.

Eýsem hakykat nämede ýa niredede?!

Dürli döwürlerdäki dürli milletlerden bolan awtorlaryň — Muhammet Nusaýlynyň, As Subki Abu Nasryň, Juweýniniň, ibn Esiriň, Ibn Haldunyň, Jüzjanyň, Al-Makriziniň, Tekindagyň, W.Ýanyň, W.W.Bartoldyň, Z.M. Buniýatowyň, W.A. Gördlewskiniň, Ö.Gündogdyýewiň, J Gurbangeldiýewiň nygtaýyşy ýaly, Anuştegin Gu:ruň 7-nji arkasy bolan Jelaleddin Menguberdi altý arkasy türkmen wagty nädip milletini üýtgedip biler?! Jelaleddiniň ady taryhy çeşmelerde — Menguberdi.

Jelaleddin — Anuştegin Guruň 6-njy arkasy bolan Muhammet Horezmşanyň uly ogludyr. Diýmek, ejesiniň kabylasyna seretmezden, ol eýgäm türkmenidir.

«Jelaleddin Muhammet Horezmşanyň türkmen aýalyndan bolan» diýlen jümläniň mazmunyny aýratyn nygtamagymyzyň sebäbi, Muhammet Horezmşanyň beýleki milletlerden hem aýallarynyň bolandygy üçindir. Şeýlelikde, Jelaleddin Meňguberdiniň ata tarapy hem, eje tarapy hem türkmenidir.

Taryhymyzdaky şeýle merdana gerçekleriň mertebesini öz eserlerinde dabaralandyran Gahryman Arkadagymyzyň, peder kesbini mynasyp dowam edýän Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň janlary sag, ömürleri uzak, mertebeleri hemişe belent bolsun!

Aşyrmät GARLY.

BAR NYGMATDAN ÝEGDIR SAGLYK MAZASY

◆ Berkarar döwletiň täze eýjamyňyň Galkynyşy döwründe türkmen halkynyň dana, akyllylar şahyry, Magtymguly Pyragynyň ömrüne we döredijiligine diýseň uly sarpa goýulýar. Bu günki gün türkmen halky Magtymguly Pyragynyň arzuwan zamanasynda baky bagtyýarlygyň, eşretli durmuşyň gujagynda ýaşaýar. Çünki Türkmenistan — arzuwlaryň wysal bolýan ýurdy. Döwletimiziň ösüşlerini şeýle sepgitlere üýtiren Gahryman Arkadagymyzyň hem-de peder ýoluny üstünlüki dowam etdirýän hormatly Prezidentimiziň taýsyz tagallalary hem-de irginsiz zähmeti jemlenendir. Her günü toýdur baýramlara, şanly wakalara beslenýän 2024-nji ýylyň «Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy» ýyly diýip atlandyrylmagy halkymyzyň göwün guşuny göge göterdi. Bu bolsa şahyra goýulýan sarpanyň ýene-de bir güwäsidir.

Şahyryň şygryrlarynda asudalygyň, agzybirligiň, dost-doganlygyň waspy, halkymyzyň edebi-medeni gymmatlyklary öz beýanyny tapýar. Ahlaklylyk, mertlik, watançylyk, adamkärçilik we beýleki ynsan durmuşynyň gymmatlyklary şahyryň şygry setirlerinde örboýuna galýar. Onuň goşgy setirlerine ýüzlenenimizde, adamlaryň beden we ruhy saglygy hem-de jemgyýetiň sagdynlygy bilen bagly birnäçe goşgy setirlerine gabat gelýäris:

Saglygyň gadryn bilgil, hassa bolmazdan burun.

ýa-da

Bar nygmatdan ýegdir saglyk mazasy.

Halkymyz «ll saglygy — ýurt baýlygy», «Sagdyn bedende — sagdyn ruh», «Sagdyn nesil — kuwwatly Watan» ýaly şygarylary ýörelge edinip, ir-säherden turup, jana ýakymly sergin we tämiz howada irdenki beden maşklaryny ýerine ýetirmek

durmuşymyza berk ornady. Bu barada Magtymguly atamyzyň «Jan eglenmez» diýen goşgusynda:

Kimse säher turar irden,

Kimse baş götermez ýerden...

— diýmek bilen, irden turup hereket etmegiň saglyga peýdalýdgy, hereketsizligiň zyýanlydygy nygtalýar.

Akylalaryň döredijiliginde dünýä baradaky oýlanmalar, adamzat durmuşynda görnükli orun eýeleýän asylyly ýörelgeler şahyryň paýhas eleginden eriş-argaç bolup geçýär. Magtymguly Pyragy ýaramaz endikleriň ynsanyň ruhy we beden saglygyna zyýan ýetirýän zatlary berk ýazgaryp, çuň manyly hem-de düşnükli äheňde beýan edýär. Onuň «Nas atan», «Çilimkeş», «Halyň seniň» ýaly goşgularynyň terbiýeçilik ähmiýeti örän uludyr.

Pyragy adamyň wagtyny boş geçirmezligi, ony peýdalý we gyzykly zatlara sarp etmelidigi barada hem ündäpdir. Şahyryň «Köýmän ýigide», «Söhbet ýagşydyr» ýaly goşgularyny okanyňda hem aýdylanlaryň dogrudygyny aýdyňlygy bilen görmek bolýar. Ýaşlaryň wagtlaryny peýdalý we gyzykly geçirmegi üçin döwletimiz tarapyndan kitaphanalaryň, sport mekdepleriniň birnäçeleri gurlup ulanylmaga berilýär.

Biz ýaşlaryň ulyly-bilimli, sagdyn bedeni bolup kemala gelmegimiz üçin giň möçberli işleri durmuşa geçirýän Gahryman Arkadagymyzyň we Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň janlary sag, ömürleri uzak bolsun!

Daýanç TAGYŞOW,
Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutunyň
sport žurnalistikasy hünäriň talyby.

DÖREDIJILIK DÜNYÄSI

Dumly-duşdan itleň sesi ýaňlanýar,
Olar meni asla ýatyanoklar.
Meni saňa wysal bolýan, gowuşýan
süýji düýşlerime batyanoklar.

Gündiz görüşseg-ä, joralaň görüp,
Arkaňdan ejeňe şugullaýarlar.
Bar umyt düýşlerdi, indi onam-a
itler ügrüp, menden ogurlaýarlar.

DURNUKSYZLYK

Kitap ýazmak arzuw eden ýaş şahyr,
Özüniň arzyly hyýallaryndan
eýmenip otýr.
Bir goşgynam doly tamamlap bilmän,
Zeýrenip otýr...

ÖWRÜLIŞIK

Üns berjähmi,
Indi şapak öňkülerden owadan.
Öňkülerden has al ol —
Adaty däl ol.

...Senem indi öňkülerden has gözel,
Hä, Ogulgözel?!
Ýa ýalňyşýanmy?!
Ýalňyşýan bolsam aýt.
Çünki ýalňyşmak — tebigy zat —
geň däl ol.

...Dogrudanam, şeýle seretmek bilen
Heserli bakmak
Deň däl-ow.

il-ä seni Aýa deňeýän eken,
Meň-ä seni Aýa deňäsिम gelenok.
Gel, men seni Marsa deňäýin-le.
Hawa, san Aý ýaly owadanam,
Akja-da...
Ýöne meni göreňde gyzarýaň-da
Mars ýaly.
Seret, men sende ilin görmeýän
zadyny görýän,
Hany, maňa jogap ber,
Şu söýgi dälmi?

TEKLIP

Menden gaçma! Kowalaman.
Öňem birin kowalapdym.
Seret, köwşüm ýama-ýama.

Meni kowalama! Gaçman.
Beýle pikirň baram bolsa,
Zyň, aňyňdan taşla.

Gowsy, meň bilen deň ýöre.
Şonda size barar eli saçakly
Gelnejem ejem bilen.

Soňsuz gije. Soňsuz göwnüçökgünlik.
Daşarda ýel gamgyn sazyn çalyň ýör.
Uç-gyraksyz bulutlardan bölünip,
Ak ýagyşyň damjalary damyp dur.

Köçeler hem ýanýodalar öl-myžžyk,
Üçeklerden şarlap-şarlap suw akýar.
Senem indi ýuwaş-ýuwaş gijeleň
Birsydyrgyn tukatlygna höwrükýaň.

Nämekä ol duýgularňy köredip,
Derdiňe dert goşup, seni agladan.
Gowsy, säher bilen oýanan çagyň,
Birneme derdiňi ýeňletmek üçin,
Tukat geçen günleň sahypanyn
Sypyryp taşlagyn senenamadan.

Dogry, beýtmek bilen hiç zat üýtgemez,
Bu bir adaty döp, adaty uryň.
Emma urymlara ynanyň ýörler,
Adamlaň geňlerem, adatylyram.

ŞÜBHESIZ

Arzuwlarňa serhet goýman birjikke,
Özüni hemmeden artyk saýsaňam,
Däl sen özgelerden gözel, zyýada...
Ikimiz «şa»-da däl, «perzem» däl, «pilem».
Biz durmuşyň düşnüksiz bir oýnunda,
Gurban bolup göçülmeli «pyýada»...

NOSTALGIÝA

Ýene gije,
Ýene köne pikirter,
Gurşadylar heniz juwan başymy.
Hüşgär bolup gezäýmeseň bulardan,
Wagtyndan öň çalartjagam saçyňy.

Zeleti ýok, goý, çalarsa çalarsyn,
Häzir görküm hakda oýlanma derek,
Menziller uzakda obada galan
Ejemdir kakamy ýatlamak gerek.

Megerem, kakam-a işden gelýändir,
Ýol ugrunda dükanda-da säginer.
Ejem bolsa aýmançanyň içinde,
Syygyr sagyp oturandyr häzirem.

Wah, ejemjan hiç üýtgemän geçdi-dä,
Daşymyzda köwejekläp ýörer ol.
Biziň hemmämizden gijiräk uklap,
Ertir irden iň öňürti örer ol.

...Ýene gije.

Ýene köne pikirter.

Şu gün-ä şolara baş goşma derek,
Menziller uzakda obada galan,
Ejemdir kakamy ýatlamak gerek.

REDAKTORA ÝAZYLAN HAT

«Dilňe bitjär-ä, bagyşlap goýber»
Sejítmyrat Geldiýew

Sözüne bitjär-ä, «bor» diýip goýber,
Goşgularmyň çap bolmagna kömek et.
Men gowşak bolsamam zor diýip goýber,
Goşgularmyň çap bolmagna kömek et.

Ejiz pikirtermi ýonup, aryflap,
Ýöntem setirtermi magtap, taryplap,
Dagynyk bolsalar sepläp, galyplap,
Goşgularmyň çap bolmagna kömek et.

Bir mätäje ýardam berseň sogap bor,
Kän çekilen yghlasyma jogap bor,
Arzuwyma ýetmegime sebäp bor,
Goşgularmyň çap bolmagna kömek et.

GIJEKI OÝLAR

Durmuşymyň bezegi,
Nirelerden peýda bolduň bagtyyma?!
Sensiz gaçýar maňa dünýäň gyzgygy,
Geçenok-la wagtymam.

Bu gije-de baýguş deýin dikgerip,
Otyryn, ine.
Gulak goýup sözlerime jikme-jik,
Arzymy diňle.

Äpişgeden jyklaýaňmy,
Çydap bilmän joralaryň jeňine?!
Ýmyzganyp uklaýaňmy,
Ýa henizem garaşýarmyň jaňyma?!

Uzynly gün okuwda-da ýadansyň,
Soňam öýe gelseň birgiden iş bar.
(Referat ýazmaly, goşgy düzmeli)
Hamala sen mugallymlaň gözünde
Uniwersal işgär.

... Sabyr käsäm dolup, ahyr jaň edýän,
Zordan pyşyrdäýaň, tutugrak diliň.
Sebäbi ýap-ýaňy uklan ekeniň.
(...Gürtemäge derek şirinden-şirin)
Uklaýyn menem.

Parahat BATYROW,
Magtymguly adyndaky TDU-nyň
türkmen dili we edebiyaty fakultetiniň
žurnalistika hünäriňiň talyby.

ADY PARAHAT BOLSA-DA...

Men Parahat Batyrowyň goşgularyny çap bolup başlany bäri yzarlaýaryn. Adynyň Parahat, familiýasynyň Batyrowlygyndan başga-da, bu ýigitde täsin taraplar kän. Şolardan meni iň bir begendirýäni, onuň kalbynyň asla parahat däldigi.

Hakykatdan hem, çyn şahyryň kalby eger-eger parahat bolmaýar. Bardy-geldi, ol kalby parahatlyk gurşap alýan bolsa-da, ol hälki bir deňziň joşgunynyň öňündäki ümsümlikden enaýy däldir. Parahat hem munuň şeýledigini özüniň birahatlykdan ýaňa döreden goşgularynda görnetin syzdyrýar.

**Dumly-duşdan itleň sesi ýaňlanýar,
Olar meni asla ýatyanoklar.
Meni saňa wysal bolýan, gowuşýan
süýji düýşlerime batyanoklar.**

Parahat bary-ýogy ikije bent bu goşgusynda özüniň neneňsi bitakatdygyny «aýdyp üetişýär». Şeýle goşgy uzyn goşgulardan halys bolan okyjylaryň «gözüne degýär». Ýöne Parahat goşgusynda öz ynja-lyksyzlygyny, ýatyp, süýji düýşde söýgüli gyzyny synlap bilmeýändigini itleriň sesinden görüp ýalňyşýar. «Uky ýassyk küýsemez» diýlişi ýaly, eger seniň hakykatdan hem ukyň tutan bolsady, onda sen itleriň sesine asla üns bermezdiň. Gaýta olar hüwdi ýaly saňa ýakymly täsir ederd. Söýýän adamyň görmek üçin bolsa düýş hökman däl. Onuň keşbi gözünde doňup galyp, seniň ähli sereden ýeriňden saňa tarap owsun atyp durmaly. Diýmek, seni uklatmaýan itleriň sesem, söýýän gyzuň görüp bolmaýan keşbem däl-de, şahyrlık derdi bolmaly, Parahat! Sen muny öz «Durnuksyzlyk» atly goşgynda-da atanlykdan aýdyp goýberýäň. Bu goşguda item ýok, beýlekem. Diňe sen bilen sen ýa-da öz-özün...

**Kitap ýazmak arzuw eden ýaş şahyr,
Özüniň arzyly hyýallaryndan
eýmenip otyr.
Bir goşgynam doly tamamlap bilmän,
Zeýrenip otyr...**

Şu gün ýazyp tamamlaryn diýen goşgyň ýedi ýyla dagy çekmesi her şahyra tanyş ýagdaý. Aslynda, goşgynyň öz möhleti bar. Ol «aýy-güni dolup dünýä inese», kemisligi zerarly okyjynyň ýüregine barýan ýoluň orta gürpünde «ýykylyp galýar». Hernä Parahat hem mundan habarly ekeni. Aladasy sagdyn, on iki süňni abat goşgy döretmek bolan ýaş şahy- ra daşyndan maslahatçy gerek bolmaz. Bu-da bir artykmaçlyk.

Başgalaryň görmeýän zadyny görmek ýa-da ony başgalardan başgaça görmek şahyryň edähedi.

**Üns berjähmi,
Indi şapak öňkülerden owadan.
Öňkülerden has al ol —
Adaty däl ol.**

**...Senem indi öňkülerden has gözəl,
Hä, Ogulgözel?!
Ýa ýalňyşýanmy?!..**

* * *

**il-ä seni Aýa deňeýän eken,
Meň-ä seni Aýa deňäsim gelenok.
Geň, men seni Marsa deňäýin-le.
Hawa, sen Aý ýaly owadanam,
Akja-da...
Ýöne meni göreňde gyzarýaň-da Mars ýaly.
Seret, men sende ilniň görmeýän zadyny görýän,
Hany, maňa jogap ber,
Şu söýgi dälmi?**

Söýýän adamyň gözüne dünýä öňküden has owadan bolup görün-ýär. «Bir gadymdan bäri ýoň bolup gelen, gyzlary Aýa deňemek endigini, gelip-gelip, Parahat üýtgedäýjekmikä» diýip oýlandyryan goşgy özündäki pikirini hem duýgyň delje tagamy bilen ýadynda galýar. Her kimiň görüş aýratylygy bolýar. Şu wagta çenli gyzlary Aýuň keşbinde görüp gelen şahyrlardan tapawutlylykda Parahat öz söýgüli gyzyny Marsyň keşbinde görýän bolsa, goý, görsün. Ýöne Aýa däl-de, Marsa meňzeş gyzuň nähili gyzdygyny görmek islegi ýokarda mysal getirilen goşgyny okanlaryň her birinde-de döreýän bolsa gerek. Mend-ä döredi, dogrusy.

Garaz, Parahat Batyrowda aýtsaň aýdyp oturmaly taraplar ýene-de bar. Onuň goşgularynda «demi-demine üetmän» gürlmegi, her goşgusy- na täze pikir bilen gelmegi, delje duýgulary onuň özboluşly bolasy- nyň, öz bolşuny görkezmesiniň gelýändigini aňladýar. Bizem şolardan çen tutup, Parahat Batyrowyň başgalara meňzemeýän üýtgeşik şahyr boljakdygyna ynam bildirýäris. Päkize urym-ynanç soňlugy bilen yn- sany ýagşy wysallara ýar edýär. Çünki Parahadyň özi aýtmuşlaýyn:

**Dogry, beýtmek bilen hiç zat üýtgemez,
Bu bir adaty döp, adaty urym.
Emma urymlara ynanyň ýörter,
Adamlaň geňlerem, adatylaram.**

Aýgül GARAYEWA.

ДЮПЛАНТИС УСТАНОВИЛ СВОЙ ДЕСЯТЫЙ МИРОВОЙ РЕКОРД

ШОУ МОНДО В ПОЛЬШЕ ПОДДЕРЖАЛ ИНГЕБРИГТСЕН

Главные звезды легкой атлетики не сдадут позиции после Олимпиады

◆ Казалось бы, главный старт не то что сезона, — а всей четырехлетки позади, но лучшие легкоатлеты планеты, похоже, не собираются останавливаться. Наоборот, есть ощущение, что Арман Дюплантис, Якоб Ингебригтсен и остальные только разгоняются и до зимы нас ждет еще много сюрпризов. Прошлый уик-энд подарил сразу два мировых рекорда. Сначала норвежец Ингебригтсен превзошел достижение почти 30-летней давности, а затем Дюплантис обновил свой же свежий мировой рекорд образца Олимпиады-2024. Что дальше ждать от суперзвезд царицы спорта?

Арман Дюплантис и Якоб Ингебригтсен — в числе главных звезд современной легкой атлетики. И речь идет не только о громких цитатах или эпатажных выходах (прежде всего это касается, разумеется, Ингебригтсена). Атлеты раз за разом доказывают свой высочайший класс и на деле. Так, небольшой польский город Хожув благодаря Арману и Якобу навсегда войдет в историю. Вечером воскресенья норвежец превзошел мировой рекорд из 1996 года. Еще в эпоху Windows-95 болельщики следили за тем, как кениец Даниэль Комен бежит 3000 метров за 7 минут 20,67 секунды. Спустил 28 лет Ингебригтсен преодолел эту дистанцию уже за 7 минут 14,55 секунды. 23-летний стайер доказывает, что комплексно на средних дистанциях ему нет равных и неудача на 1500 метров в Париже на Олимпиаде — не более чем случайность.

Другое дело, что случайность настолько обидная, что едва ли Якоб бы-

стро ее отпустит — в интервью после мирового рекорда он вновь вспоминал ужасный забег со «Стад де Франс». Впрочем, уже через полчаса первые строчки новостных лент спортивных сайтов захватил уже Арман Дюплантис. Швед и на Олимпиаде не испытывал какой-либо конкуренции. Рядовой постоллимпийский этап в Силезии точно не должен был стать проблемой, хотя, к чести американца Сэма Кендрикса и грека Эммануила Каралиса, они сделали максимум из того, что могли, и закончили борьбу на гроссмейстерских шести метрах. Эталонных для всех, но не для Мондо, который с шести только начинает включаться. На этот раз ему покорилась отметка в 6,26 метра. Он на сантиметр обновил свой мировой рекорд, который не продержался в итоге и месяц.

Перепрыгивает мировой рекорд уже в десятый раз

◆ 6,25 прыгнул Дюплантис в Париже, победив затем за объятиями любимой девушки. Уже тогда было очевидно, что Арман в такой форме, что спокойно может улетать за 6,30 и дальше. Но таковы реалии прыжков с шестом. Нет практического смысла выдавать свой максимум, когда можно раз за разом обновлять мировой рекорд по сантиметру, прибавляя себе как известности, так и финансов. Все-таки за каждое новое достижение World Athletics выписывает чек в 100 тысяч долларов. Мондо устанавливает рекорд в десятый раз, так что только на этих самых рекордах он заработал уже миллион долларов (пусть и без учета чрезвычайно высоких шведских налогов). Когда-то за такую «эксплуатацию» премиальной системы критиковали Елену Исинбаеву,

но, с другой стороны, выдавать мировые рекорды на заказ по несколько раз в месяц — очень тяжелая работа.

Дюплантис соревнуется с законами физики.

Есть новый мировой рекорд!

◆ Даже лучшие из лучших редко когда могут похвастать такой стабильностью, чтобы держать предельный уровень нагрузки на протяжении всего сезона. Очевидно, что и Ингебригтсен, и Дюплантис делали основную ставку на Олимпиаду. Однако и по ее окончании у ребят не то что не видно какого-то спада — наоборот, ощущение, что они только прибавляют в азарте, а вместе с тем и в результатах. Тем интереснее будет посмотреть следующий этап «Бриллиантовой лиги». Тем более что в Цюрихе того же Дюплантиса можно будет увидеть в необычной роли. Он кинул вызов норвежскому барьеристу Карстену Вархольму и пробежит с ним стометровку. Вокруг этого забега много шума было еще задолго до старта, а чем ближе час X, тем больше взбудоражена легкоатлетическая общественность.

www.sportecpress.ru

Esaslandyryjysy — Türkmenistanyň Bedenterbiýe we sport baradaky döwlet komiteti

«7/24.tm» — «Türkmenistan Sport»
halkara žurnalynyň hepdelik elektron
goşundysy.

Salgysy: Aşgabat, Saparmyrat
Türkmenbaýy şaýoly, 54.

Telefon: +99312 22-81-38

Faks: +99312 22-77-03

e-mail: turkmenistansport@sanly.tm

A-114668

Žurnaly elektron görnüşde
«turkmenmetbugat.gov.tm» internet
sahypasyndan hem-de «Türkmenmetbugat»
mobil goşundysyndan okap bilersiňiz.

Hojaberdi Apbaýewiň
ýolbaşçylygyndaky «Türkmenistan
Sport» halkara žurnalynyň dördijilik
topary tarapyndan taýýarlanlydy.

1-nji sahabyň bezegini ýerine ýetiren
Abdyrahman ROWŞENOW.

WHAT SHOULD A SCHOOLCHILD'S DAILY ROUTINE BE LIKE?

◆ On the eve of the new school year, it is worth reminding once again about the importance of one of the components of a healthy lifestyle for schoolchildren – a daily routine.

Almost every person has a set daily routine. But if adults are able to independently distribute all important matters so that they can do everything, then children need their parents' assistance in this matter.

School, extra classes, sports sections and clubs – a modern child is no less, and sometimes even more, loaded than adults. Sometimes this approach leads to increased fatigue, decreased motivation and performance and deterioration in the child's health and well-being. In order to make a schoolchild's everyday life not only productive, but also well-planned, it is important to correctly create a daily routine that will ensure balance and harmony.

First of all, the daily routine should be comfortable for the child. When creating a schoolchild's daily routine, it is important not to try to plan as much as possible, but to find a golden mean between mental and physical load, communication with friends, hobbies and recovery. You should not combine studies and three or four sections in one day to the detriment of rest. The psychological comfort of the schoolchild is much more important.

A properly composed schedule is effective. By alternating complex but important activities with easy and entertaining ones, the child will be less tired and will be able to do more.

A properly organized daily routine is based on a certain rhythm and strict alternation of its individual elements.

When individual elements of the daily routine are performed in a certain sequence at the same time, a complex linkage is created in the central nervous system that facilitates the transition from one type of activity to another and their implementation with the least consumption of energy.

The Health, physical development, workability and academic performance at

school depend on how well the daily routine of a schoolchild is organized.

A properly organized daily routine of a schoolchild provides for the correct alternation of work and rest, regular meals, sleep of a certain duration and the exact time of getting up and going to bed. It is also important to provide time for morning exercises and hygiene procedures, homework preparation and the duration of rest with maximal time spent outdoors.

«7/24.tm»

TOP 11 FASCINATING FACTS ABOUT EDUCATION IN DIFFERENT COUNTRIES

AUSTRALIA

✔ Despite being a vast country with a relatively small population, Australia has many remote areas with limited access to schools. To overcome this challenge, children in these regions participate in «school of the air» programmes, receiving lessons via radio broadcasts.

BANGLADESH

✔ Due to frequent flooding, Bangladesh has developed a unique solution: floating schools. These boats are equipped with classrooms, libraries, and even internet access, allowing students to continue their education even during floods.

INDIA

✔ Due to overpopulation, India has implemented a strategy of creating massive schools to accommodate the large number of students. As a result, the world's largest school, with over 32,000 students, is located in India.

CHINA

✔ The academic demands placed on Chinese students are notoriously high. They often have an overwhelming amount of homework and spend long hours studying. To maximize learning time, many students

live in boarding schools, returning home only at weekends.

FRANCE

✔ French students have a shorter academic year compared to many other countries, but their school days are longer. This unique schedule allows for more focused learning during school hours.

CANADA

✔ Canada is a bilingual country, with both English and French as official languages. As a result, many Canadian children learn both languages from a young age.

BRAZIL

✔ Family meals are highly valued in Brazil. To ensure that children can have lunch with their families, the school day begins early, around 7 AM. This allows students to finish classes in time to enjoy a meal at home.

NETHERLANDS

✔ Children in the Netherlands start formal education at a relatively young age, typically around four years old.

ITALY

✔ Italy is home to the world's smallest school, located in Turin, with only one student enrolled. This unique case highlights the

lengths to which some communities go to provide education for even the smallest groups of children.

ICELAND

✔ Iceland's harsh climate has influenced its educational system. As part of the curriculum, Icelandic students learn to knit, a valuable skill in a cold climate.

JAPAN

✔ The Japanese academic year begins in April, a practice that has persisted for centuries. Despite the early start, Japanese students enjoy relatively long summer vacations.

ADDITIONAL NOTES:

▲ The provided text offers a glimpse into the diverse educational systems around the world.

▲ Factors such as geography, culture, and population density can significantly influence a country's approach to education.

▲ While these facts provide interesting insights, it's important to remember that educational systems are complex and constantly evolving.

«7/24.tm»

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ДЕНЬ БОКСА:

КОГДА ОТМЕЧАЕТСЯ И ИСТОРИЯ ПРАЗДНИКА

ЭТОМУ ВИДУ СПОРТА ПОСВЯЩЕНО МНОГО ФИЛЬМОВ, НЕКОТОРЫЕ ВЫИГРАЛИ «ОСКАР»

◆ Бокс относится к древнейшим единоборствам. Первые упоминания о нем датируются третьим тысячелетием до н. э. С того времени он видоизменился. Сегодня это контактный вид спорта, в котором боксеры наносят удары в специальных перчатках. Стандартный формат поединка — 12 раундов.

Про этот вид спорта снято множество фильмов. Самые известные — «Бешеный бык», «Али», «Нокдаун», «Левша». «Рокки» и «Малышка на миллион» были удостоены премии «Оскар» в номинации «Лучший фильм».

Боксом занимались не только спортсмены, но и многие известные люди. Например, Александр Пушкин считался одним из первых приверженцев такого единоборства в Российской империи. Также фанатами бокса являлись Эрнест Хемингуэй, Джек Лондон, Владимир Набоков, Владимир Высоцкий, Сергей Довлатов, Чарли Чаплин, Фрэнк Синатра, Жан-Поль Бельмондо и другие.

КОГДА ОТМЕЧАЕТСЯ ДЕНЬ БОКСА?

◆ Впервые Международный день бокса отметили в 2018 г. Правда, тогда его праздновали 22 июля. Это дата Всероссийского дня бокса. Однако с 2021 года Международная ассоциация бокса перенесла празднование на 27 августа.

КТО ОТМЕЧАЕТ ДЕНЬ БОКСА?

◆ Международный день бокса празднуют не только профессионалы, но и любители, поклонники данного вида спорта.

ИСТОРИЯ ПРАЗДНИКА

◆ 22 июля 2017 года российские боксеры провели самую массовую тренировку, которая вошла в Книгу рекордов Гиннеса как тематическое событие с наибольшим количеством участников. Тогда на Красной площади собралось около трех тысяч спортсменов. В онлайн формате подключились еще 50 тысяч человек. Тренировка прошла под руководством олимпийских чемпионов Олега Саитова и Алексея Тищенко.

Мероприятие посетил президент Международной ассоциации бокса Чинг-Куо Ву. Функционер предложил учредить официальный праздник День бокса, который отмечали бы во всем мире.

Изначально была выбрана дата 22 июля. С 2020 года пост главы Международной ассоциации бокса занял Умар Кремлев. Он предложил перенести празднование на 27 августа, так как в этот день в 1974 году в Гаване прошел первый чемпионат мира по боксу.

«Мы приняли решение о переносе Международного дня бокса на 27 августа. Как раз в эти сроки когда-то проходил первый чемпионат мира по боксу. Наша задача — чтобы во всех 203 странах, которые входят в АИВА, на центральные площади вышли спортсмены», — сказал Кремлев.

ИСТОРИЯ БОКСА

◆ Первые свидетельства о боксерских поединках относятся к третьему тысячелетию до н. э. Информация о них была оставлена на египетских и минойских рельефах. Более того, был найден древнеегипетский рельеф второго тысячелетия до н. э., на котором запечатлены не только боксеры, но и зрители. Также о кулачных боях сохранились данные в древних индийских текстах — Ведах и Рамайне.

В 688 году до н. э. в программу античных Олимпийских игр были включены кулачные бои. С 1920 года по данному виду спорта проводятся состязания на современной Олимпиаде.

Привычный нам бокс зародился в Англии в XVIII веке. В нашей стране первые упоминания о контактных единоборствах появились на Руси. Тогда поединки называли «стенка на стенку» или «один на один». Массовую популярность в СССР данный вид единоборств приобрел после проведения первых состязаний на Играх-1920 в Антверпене. В Советском государстве начали повсеместно открываться школы, кружки и профессиональные объединения.

ТРАДИЦИИ ПРАЗДНИКА

◆ Празднование Международного дня бокса проходит во всем мире. Как правило, организовываются массовые тренировки, соревнования, мастер-классы и флеш-мобы. В этот день проходят автограф-сессии с олимпийскими чемпионами и чемпионами мира. Также любители единоборств смотрят художественные и документальные фильмы о боксе.

www.sportexpress.ru

